

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ &
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Αριθμ. Εισαγωγής

1014

Της Αγγελικής Διαμαντή, Α.Μ. 10578
Επιβλέπων : Χρ. Τσουραμάνης, Καθηγητής

Μεσολόγγι, 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	
ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ.....	4
1. Οι δυσκολίες του ορισμού της βίας.....	4
2. Διάφορες μορφές βίας.....	5
3. Βία και τρομοκρατία.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ.....	8
1. Η δυσκολία του ορισμού της έννοιας τρομοκρατία και ο προσδιορισμός διαφόρων άλλων συναφών εννοιών.....	8
2. Εμφάνιση και διαδρομή της τρομοκρατίας.....	11
3. Μορφές και τύποι της διεθνούς τρομοκρατίας.....	13
4. Ισλαμική τρομοκρατία – Ισλαμικό τρομοκρατικό δίκτυο.....	19
5. Ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις.....	22
6. Η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.....	28
7. Το χτύπημα της 11 ^{ης} Σεπτεμβρίου.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	
Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	35
1. Οι Ελληνικές τρομοκρατικές οργανώσεις.....	35
2. Τα Μ.Μ.Ε. και η σχέση τους με την τρομοκρατία.....	36
3. Η δομή και η οργάνωση των τρομοκρατικών οργανώσεων.....	39
4. Η Επαναστατική Οργάνωση 17 Νοέμβρη (Ε.Ο. 17Ν).....	40
5. Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας (Ε.Λ.Α.).....	48
6. Ε.Λ.Α. – 17Ν :Κοινή αφετηρία, διαφορετική πορεία.....	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV	
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ... 	53
1. Ελληνική Νομοθετική αντιμετώπιση.....	53
2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.....	55
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	58
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	61

ανασκόπηση στο φαινόμενο αυτό αλλά και στις μορφές που έχει πάρει έως σήμερα. Επίσης, αναφέρονται κάποιες από τις γνωστότερες Ισλαμικές οργανώσεις όπως η Αλ Κάιντα και η Χαμάς, καθώς και οι διάφοροι νόμιμοι και παράνομοι τρόποι χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Δεν θα μπορούσε να παραληφθεί και η αναφορά στο χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου. Στο **τρίτο κεφάλαιο**, εξετάζεται η τρομοκρατία στη χώρα μας ύστερα από τη δημοκρατική αλλαγή του 1974, ποιες είναι οι γνωστότερες Ελληνικές τρομοκρατικές οργανώσεις, ποια η πορεία και τα χαρακτηριστικά τους. Ταυτόχρονα, γίνεται αναφορά στη σχέση που έχουν τα Μ.Μ.Ε. με την τρομοκρατία. Στο **τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο**, παρατίθεται η Ελληνική και η Ευρωπαϊκή νομοθετική αντιμετώπιση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Ακολουθούν, τα συμπεράσματα – διαπιστώσεις μέσα στο πλαίσιο των νέων μορφών και τάσεων της διεθνούς τρομοκρατίας.

Η μέθοδος η οποία χρησιμοποιήθηκε στην εργασία είναι βιβλιογραφική, βασίζεται δηλαδή σε στοιχεία βιβλίων, άρθρων καθώς και σχετικών δικτυακών τόπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

1. ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Ανοίγοντας το λεξικό στη λέξη βία βλέπουμε πως προσδιορίζεται ως επιτακτική ανάγκη για επίσπευση μιας ενέργειας μέσω πίεσης και εξαναγκασμού.

Πληκτρολογώντας στις μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου την ίδια λέξη βρίσκουμε ποικίλα περιστατικά αναφερόμενα στη βία:

2,5 εκατομμύρια άνθρωποι θύματα βίας κάθε χρόνο...

Κάθε μέρα 13 παιδιά σκοτώνονται από όπλο...

Ιδιαίτερα ζημιογόνα για τα παιδιά η τηλεοπτική βία, γιατί δύσκολα διαχωρίζουν την πραγματικότητα από τη φαντασία...

Η ενδοοικογενειακή βία στα αστικά κέντρα φθάνει σχεδόν στο συντριπτικό ποσοστό του 60%...

Μία στις πέντε γυναίκες στον κόσμο θα πέσει θύμα ή απόπειρας βιασμού στη ζωή της...

Σχεδόν ένας στους έντεκα νέους των 18 ετών στις Η.Π.Α. ασκεί βία στην σύντροφό του κατά τη διάρκεια των ερωτικών τους ραντεβού...

Μετά το θάνατο ενός Ιταλού ποδοσφαιριστή η βία στα γήπεδα προκαλεί ανησυχία...

Η ωμή βία συνεχίζεται στην Κέννα καθώς 100 κατοικίες πυρπολήθηκαν και τουλάχιστον 9 άνθρωποι βρήκαν τραγικό θάνατο ...

‘Η βία δηλαδή αποτελεί μια απειλή που ενώ την απωθούμε βρίσκεται σε συνεχή αύξηση στις περισσότερες περιοχές της γης. Διαποτίζει όλη την κοινωνική ζωή, περιβάλλεται με νόμους, σύμβολα, τελέσεις κ.α.. Εκδηλώνεται με πολλές μορφές και συνδέεται με πολλούς τομείς του κοινωνικού βίου, όπως με το δίκαιο, την εργασία ακόμη και με το θέαμα. Είναι λοιπόν μια έννοια περίπλοκη και δύσκολη ώστε να δοθεί ένας ξεκάθαρος ορισμός.

Η έννοιά της εκφράζεται με πολλές λέξεις της ίδιας ρίζας όπως βιασμός, βίαιος, βιαιότητα, βαιοπραγία, εκβιασμός αλλά και με πολλές διαφορετικής ρίζας όπως αγριότητα, φόνος έγκλημα, σύγκρουση, βαναυσότητα κ.α...(..)

Η βία εμφανίζεται με έντονες διαφορές ανάμεσα στις κουλτούρες, στους πολιτισμούς αλλά και ανάμεσα στα διάφορα κοινωνικά στρώματα¹. 'Κατατοπιστικό είναι το παράδειγμα του υπο-πολιτισμού της βίας, όπου πρόκειται για τη συγκρότηση μιας δομημένης βίαιης υποκουλτούρας της βίας που εκδηλώνεται κυρίως σε χαμηλότερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα όπου η υποκειμενική ερμηνεία μιας παρατήρησης, μιας χειρονομίας ή μιας κατάστασης μπορεί να οδηγήσει σε βίαιη αντίδραση. Επομένως, το αστείο κάποιου ή μια ελάχιστη υποτιμητική παρατήρηση είναι ερεθίσματα τα οποία προσλαμβάνονται και ερμηνεύονται με διαφορετικό τρόπο'²

2. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ

Κάνοντας μια επισκόπηση των διαφόρων μορφών εκδήλωσης της βίας παρατηρούμε ότι μεταξύ άλλων η βία μπορεί να πάρει και τις παρακάτω μορφές:

- ❖ 'Όπως υπάρχουν περιπτώσεις χρήσης βίας που απαγορεύονται από το νόμο γιατί κρίνονται παράνομες, έτσι υπάρχουν και περιπτώσεις βίας οι οποίες δικαιολογούνται και κρίνονται ως **νόμιμες**. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των δυο αυτών μορφών βίας είναι η βία που αποτελεί στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης μιας εγκληματικής πράξης όπως η ανθρωποκτονία εκ προθέσεως ή η ληστεία αλλά και η βία που χρησιμοποιείται σε καταστάσεις ανάγκης και άμυνας όπου κρίνεται νόμιμη και δικαιολογημένη.
- ❖ Επίσης υπάρχει και η **πολιτική βία** όπου και αυτή μπορεί να είναι αποδεκτή ή όχι. Αποδεκτή πολιτική βία είναι η βία που χρησιμοποιείται για την ανατροπή δικτατορικών καθεστώτων που έχουν στερήσει από τους πολίτες τα ατομικά και τα πολιτικά τους δικαιώματα. Μη αποδεκτή πολιτική βία θεωρείται η βία που ασκούν οι εχθροί των δημοκρατικών ελευθεριών με σκοπό την υπονόμευση του δημοκρατικού πολιτεύματος.
- ❖ **Ατομική ή συλλογική**, η βία δηλαδή που ασκείται από ένα μεμονωμένο άτομο, όταν για παράδειγμα διαπράττεται το έγκλημα του βιασμού και η βία που

¹ Δημητρίου, 2003: 27

² ό. π.: 20-21, προλεγόμενα του Καρύδη Β.

ασκείται από ομάδες ατόμων και δρουν από κοινού είτε σε μια εξέγερση κρατουμένων είτε κατά τη διάρκεια ενός αθλητικού αγώνα.

- ❖ **Σωματική ή ψυχολογική**, όταν επιδιώκεται η σωματική ή η ψυχολογική ακεραιότητα των ατόμων.
- ❖ **Βία κατά προσώπων ή κατά πραγμάτων**, όπου η διάκριση αυτή στηρίζεται στο στόχο που πλήττεται από τη βία.

Εκτός όμως από τις γενικές μορφές της βίας που αναφέραμε μπορούμε να πούμε ότι χωρίζεται – διαιρείται και σε επιμέρους κατηγορίες τις οποίες συναντάμε αρκετά συχνά στην κοινωνία. Μια από τις συνηθέστερες μορφές είναι η **οικογενειακή βία**, η οποία εκδηλώνεται συνήθως μεταξύ συζύγων αλλά και από τους γονείς προς τα παιδιά. Επιπλέον, συχνές αναφορές γίνονται και για τη **σχολική βία** όπου εκδηλώνεται συνήθως μεταξύ συμμαθητών, μεταξύ δασκάλων και μαθητών αλλά και κατά πραγμάτων καταστρέφοντας τη σχολική περιουσία. Βία ασκείται και από το κράτος προς τους πολίτες, οπότε κάνουμε λόγο για **κρατική βία** και χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα δικτατορικά και τα αντιδημοκρατικά καθεστάτα. Μπορούμε να πούμε πως χρήση βίας γίνεται και στον πόλεμο οποίος είναι μέσο επίλυσης διαφορών μεταξύ κρατών. Τελευταία αλλά όχι λιγότερο σημαντική, είναι η γνωστή σε όλους μας **βία στα γήπεδα**, που αφορά βίαιες και ακραίες εκδηλώσεις για την επίλυση των διαφορών των διαφόρων αθλητικών συλλόγων, οι γνωστοί σε όλους μας hooligans¹.

3. ΒΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

‘Είναι άραγε η βία συνώνυμη με την τρομοκρατία; Μπορούμε να αρχίσουμε να το σκεφτόμαστε θέτοντας τις εξής ερωτήσεις:

-Τι σημαίνει τρομοκράτης;

-Αυτός που σκορπάει τρόμο!

-Πώς;

-Χρησιμοποιώντας βία!

¹ Τσουραμάνης, 2003: 165 – 167

Η βία, όπως είδαμε, είναι μέσα στη ζωή μας. Άρα όλοι μας χρησιμοποιούμε λίγο ή πολύ βία, όταν για παράδειγμα σπρώχνουμε στην ουρά ή όταν με το ζόρι παίρνουμε το παιδί που παίζει για να το πάμε για ύπνο. Περί βίας πρόκειται, αλλά θεωρείται βία αποδεκτή (ίσως και μη βία επειδή θεωρείται αποδεκτή ή φυσιολογική).

Άρα η απάντηση στο τελευταίο ερώτημα γίνεται:

-Πώς;

-Χρησιμοποιώντας υπέρμετρη βία.

Προϋποθέτουμε, δηλαδή, ότι υπάρχει ένα όριο ανοχής στη βία. Όταν αυτό ξεπεραστεί, υπάρχει αντικοινωνική συμπεριφορά, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί τρομοκρατική¹.

¹ Αγγελόπουλος, 2005

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι Ι

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

1. Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΛΛΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Παρόλο που οι αναφορές σε τρομοκρατικές πράξεις ή γενικά στην τρομοκρατία ανά τους αιώνες είναι εκατοντάδες, δεν υπάρχει ένας διεθνώς αποδεκτός ορισμός, καθώς η τρομοκρατία περιλαμβάνει πολλές έννοιες. 'Ο όρος τρομοκρατία χρησιμοποιήθηκε επίσημα στις Βρυξέλλες το 1930 στη διεθνή διάσκεψη για την ενοποίηση του Ποινικού Κώδικα, χωρίς ωστόσο να αναλυθεί και να στοιχειοθετηθεί σαφώς επιστημονικός ορισμός.¹

'Οι λέξεις που εμφανίζονται με μεγαλύτερη συχνότητα για τον προσδιορισμό της τρομοκρατίας είναι οι εξής:

Βία – δύναμη, 83%

Πολιτική, 65%

Φόβος – τρόμος, 47%

Εκφοβισμός, 47%

Ψυχολογικός αντίκτυπος – αναμενόμενες αντιδράσεις, 41%

Θύμα – στόχος – διαφοροποίηση, 37,5%

Με σκοπό, σχεδιασμό, συστηματική οργανωμένη πράξη, 32%

Μέθοδος πάλης, στρατηγική, τακτική, 30,5%

Στα όρια αποδεκτών κανόνων, χωρίς ανθρωπιστικές δεσμεύσεις, 30%

Εξαναγκασμός, εκβιασμός, εισαγωγή στην ενδοτικότητα, 28%

Θέματα δημοσιότητας, 21,5%

Αυθαίρετη, μη προσωπική, τυχαία, χωρίς διακρίσεις επιλογή, 21%

Θύματα ουδέτεροι πολίτες, μη μάχιμοι, 17,5%

Εκβιασμός, 17%

¹ Παπανικολάου, 2003

Έμφαση στα αθώα θύματα, 15,5%

Ομάδες, κίνηση, η οργάνωση σαν δράστες, 14%

Σκοπός συμβολικός, για να το δουν οι άλλοι, 13,5%

Απρογραμμάτιστη, ξαφνική, μη αναμενόμενη πορεία της βίας, 9%

Παράνομη, 9%

Με συχνότητα και συνέπεια, 7%

Εγκληματική, 6%

Αιτήματα προς τρίτους, 4% ¹

‘Η λέξη τρομοκρατία προέρχεται από το λατινογενή όρο terrorism που σημαίνει μέθοδος επικράτησης με τον τρόμο (terror), με την επιβολή βίας ή με την επιβολή πολύ σκληρών μέτρων². ‘Η τρομοκρατία γενικά, αποτελεί τη “συστηματική” χρήση ή την απειλή χρήσης βίας, πάντα ως αντίδραση ή άσκηση πίεσης από οργανωμένες ομάδες με πολιτικά, θρησκευτικά ή άλλα ιδεολογικά κίνητρα εναντίον ατόμων, ομάδων ή περιουσιών, με απώτερο στόχο τις κυβερνήσεις από τις οποίες προσδοκούν κάποια πολιτικά οφέλη – κέρδη (όχι την κατάληψη εδάφους). **Βασικά χαρακτηριστικά της τρομοκρατίας είναι η ανωνυμία και η μυστικότητα των μελών της όχι όμως και των οργανώσεων.**(...) Παραδοσιακά, το ιδεολογικό της υπόβαθρο είναι θρησκευτικό και πολιτικό, βρίσκει πρόσφορο έδαφος για στρατολόγηση ατόμων στις κοινωνίες που μαστίζονται από υψηλά επίπεδα πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών, θρησκευτικών και άλλων διακρίσεων καθώς και από έλλειμμα δημοκρατίας και σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Στη σημερινή εποχή η τρομοκρατία είναι ιδιαίτερα εξελιγμένη ως προς τις μεθόδους και την τεχνολογία που χρησιμοποιεί αλλά ο ακριβής αριθμός των μελών των τρομοκρατικών οργανώσεων που δρουν διεθνώς είναι άγνωστος³ .

‘Ως **τρομοκρατικές πράξεις** σύμφωνα με τους Ελληνικούς νόμους θεωρούνται τα ακόλουθα εγκλήματα:

- ❖ Ανθρωποκτονία και ανθρωποκτονία εκ προθέσεως
- ❖ Βαριά σωματική βλάβη
- ❖ Θανατηφόρα βλάβη
- ❖ Αρπαγή και αρπαγή ανηλίκων
- ❖ Εμπρησμός δασών

¹ Μπόση, 1996: 31 – 32

² Υπερλεξικό, : 2728

³ Βικιπαίδεια, 2007

- ❖ Έκρηξη
- ❖ Παραβιάσεις σχετικά με εκρηκτικές ύλες
- ❖ Πρόκληση ναυαγίου
- ❖ Δηλητηρίαση πηγών και τροφίμων
- ❖ Διατάραξη ασφάλειας συγκοινωνιών (αεροπλάνα, πλοία, τρένα)¹

‘Κρίνεται αναγκαίο να επισημανθεί, πως ΔΕΝ αποτελεί τρομοκρατική πράξη η τέλεση ενός ή περισσότερων από τα εγκλήματα που προαναφέρθηκαν, όταν πρόκειται για εγκαθίδρυση, διαφύλαξη, αποκατάσταση ή δράση υπέρ του δημοκρατικού πολιτεύματος ή της ελευθερίας.²

‘Επίσης, βάση τον Ελληνικό Ποινικό Κώδικα *τρομοκρατική οργάνωση* θεωρείται κάθε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα πρόσωπα που επιδιώκει τη διάπραξη των κακουργημάτων που προαναφέρθηκαν.³

‘Σύμφωνα τώρα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την έκτακτη σύνοδό του στις 21 Σεπτεμβρίου 2001, δήλωσε ότι η τρομοκρατία είναι μια πραγματική πρόκληση για ολόκληρο τον κόσμο και ότι η καταπολέμηση της αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατάρτισε επίσης κατάλογο προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει, βάσει ερευνών οι οποίες διεξήχθησαν από τις αρμόδιες δικαστικές ή αστυνομικές αρχές των κρατών μελών, τις ονομασίες οντοτήτων όπως η ΕΤΑ (Πατρίδα των Βάσκων και Ελευθερία), ο IRA (Ιρλανδικός Δημοκρατικός Στρατός), η GRAPO (Αντιφασιστική Ομάδα Αντίστασης Πρώτη Οκτωβρίου), ο τρομοκρατικός κλάδος της Χαμάς, η Παλαιστινιακή Ισλαμική Τζιχάντ και άλλες επαναστατικές ομάδες ακτιβιστών, καθώς και τα ονόματα των ατόμων που συμμετέχουν στις οργανώσεις αυτές.

Αναφέρει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επίσης, τι ορίζεται ως τρομοκρατική πράξη και τρομοκρατική ομάδα.

Ως πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις νοούνται εκείνα τα οποία, βάσει ακριβών πληροφοριών, είναι αποδεδειγμένο ότι έχουν ήδη διαπράξει, αποπειρώνται να διαπράξουν ή διευκολύνουν τρομοκρατικές πράξεις.

Ως τρομοκρατικές πράξεις νοούνται οι εκ προθέσεως πράξεις που είναι δυνατόν να βλάψουν σοβαρά χώρα ή διεθνή οργανισμό, με τον εκφοβισμό του πληθυσμού, με την επιβολή κάθε είδους περιορισμών, με την αποσταθεροποίηση ή την καταστροφή των

¹ Νόμος 2928, Άρθρο 187Α

² Ν.Δ. 53/1974, ΦΕΚ 256Α

³ Νόμος 2928, Άρθρο 187Α

θεμελιωδών συνταγματικών, κοινωνικών και οικονομικών δομών τους. Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πράξεις:

- ❖ προσβολή κατά της ζωής ή κατά της σωματικής ακεραιότητας προσώπου
- ❖ απαγωγή ή αρπαγή προσώπων ως ομήρων
- ❖ πρόκληση μαζικών καταστροφών σε δημόσιες ή ιδιωτικές εγκαταστάσεις περιλαμβανομένων και των συστημάτων πληροφορικής
- ❖ κατάληψη μέσων μαζικής μεταφοράς (αεροσκαφών ή πλοίων)
- ❖ κατασκευή, κατοχή, κτήση, μεταφορά και χρήση πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών, πυρηνικών, βιολογικών και χημικών όπλων
- ❖ απειλευθέρωση επικίνδυνων ουσιών, πρόκληση πλημμύρων, εκρήξεων ή πυρκαγιών
- ❖ διαταραχή ή διακοπή του εφοδιασμού ύδατος, ηλεκτρικής ενέργειας ή κάθε άλλου βασικού φυσικού πόρου
- ❖ αρχηγία τρομοκρατικής ομάδας ή συμμετοχή στις δραστηριότητές της, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης ή της παροχής σε αυτήν υλικών μέσων.

Η απειλή και μόνο τέλεσης μιας εκ των πράξεων αυτών πρέπει να θεωρείται τρομοκρατική ενέργεια.

Σύμφωνα με την κοινή θέση, επίσης, ως **τρομοκρατική ομάδα** νοείται η δομημένη ένωση προσώπων που ενεργούν από κοινού για να τελέσουν τρομοκρατικές πράξεις, ανεξάρτητα από τη σύνθεσή της και από το βαθμό πολυπλοκότητας της δομής της.¹

2. ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η έννοια της τρομοκρατίας έγινε γνωστή κατά την περίοδο Ιουνίου 1793 – Ιουλίου 1794, στην περίοδο δηλαδή της Μεγάλης Γαλλικής Επανάστασης, όπου έγινε γνωστή για τα τρομοκρατικά της μέτρα. ‘Όταν δηλαδή, η Εθνική Συνέλευση της 30 Αυγούστου 1793, όργανο από το οποίο πήγαζε η εξουσία, είχε υιοθετήσει την εφαρμογή μέτρων που αφορούσαν τον έλεγχο της συμπεριφοράς των πολιτών και τη σκληρή

¹Κοινή θέση του Συμβουλίου της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, 2001/931/ΚΕΠΠΑ

τιμωρία αυτών όταν παρέκκλιναν από τους θεσμούς που η ίδια η επανάσταση είχε θεσπίσει¹.

‘Επίσης, αναφορές στη χρήση βίας – τρομοκρατίας συναντάμε και στην εποχή του Αριστοτέλη στις καταβολές της τυραννίας όπου, μεταξύ άλλων, λέει: “ Έτσι, ο Περίανδρος συμβούλευσε τον Θρασύβουλο να κόψει τις κορυφές από τα ψηλότερα στάχυα”, εννοώντας ότι πρέπει πάντα να “αποκόπτονται” οι πολίτες που υπερέχουν των υπολοίπων. Η αναφορά αυτή, όπως γίνεται κατανοητό περικλείει την έννοια της κρατικής βίας.²’

‘Ακόμα και στη ρωμαϊκή εποχή, όπου είχε αρχίσει να αφυπνίζεται η νομική σκέψη, εμφανιζόντουσαν συχνά διάφορες μορφές δράσης όχι όμως εκ μέρους του κοινωνικού συνόλου ή της κρατικής εξουσίας αλλά, εκ μέρους πολιτικών ομάδων που αποσκοπούσαν στην απόκτηση και εξασφάλιση της εξουσίας. Η δράση αυτή αποτελούταν από αυθαίρετες πράξεις βίας κατά πολιτικών αντιπάλων και ασκούσαν με εξαιρετική σκληρότητα με σκοπό να τρομοκρατήσουν και να αποθαρρύνουν αυτούς που ασκούσαν εξουσία³.’

‘Επιπλέον, σαν γενικότερα τρομοκρατικά κινήματα μπορούμε να θεωρήσουμε τις μυστικές αδελφότητες ή διάφορες μυστικές οργανώσεις που χρησιμοποιούσαν κάποιες μορφές τρομοκρατικής ή πολιτικής βίας κατά των αντιπάλων τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα οι Sicarii (εβραϊκό θρησκευτικό τάγμα που έδρασε το 63 – 73 μ.Χ.), οι Assassins (τάγμα φανατικών Ισμαηλιτών που έδρασε από τον 11^ο μέχρι τον 13^ο αιώνα), οι Θαγκς (Θρησκευτική Ινδική αίρεση), οι Red Spears στην Κίνα και οι Κου – Κλούξ – Κλάν στην Αμερική.

Άλλα περιστατικά – γεγονότα σχετικά με την τρομοκρατία μπορούν να θεωρηθούν οι Ιρλανδοί αυτονομιστές όταν άσκησαν για πρώτη φορά βία από το 1791 και συνεχίζουν μέχρι σήμερα τις πράξεις βίας στην προσπάθεια να δημιουργήσουν ανεξάρτητο κράτος στη Βόρεια Ιρλανδία ή όταν οι Αρμένιοι κατέφυγαν στη βία μετά από τη σε βάρος τους γενοκτονία από τους Τούρκους το 1918.

Όμως, η συστηματική χρήση της τρομοκρατίας αρχίζει το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα μαζί με τη Βιομηχανική Επανάσταση, όπου ερήμωσε η επαρχία από εργάτες γιατί μετακινήθηκαν προς τα μεγάλα αστικά κέντρα και δημιουργήθηκε μια νέα τάξη, αυτή των εξαθλιωμένων βιομηχανικών εργατών. Σχεδόν στο ίδιο μοτίβο κινούνται στις

¹Στυλιανέας, 1993: 9

²Μπόση, 1996: 21

³Στυλιανέας, 1993: 9

Η.Π.Α. οι Molly Maguires και αργότερα οι Western Union of Mine – workers οι οποίοι θεωρούνται τρομοκράτες από την εργατική τάξη.

Στην Ισπανία αγροτική και εργατική τρομοκρατία εμφανίστηκαν ταυτόχρονα, όταν το αναρχικό κίνημα, που είχε αναπτυχθεί το 19^ο αιώνα, στηρίχθηκε στις επαναστάσεις που προσδοκούσε να κάνουν οι εξαθλιωμένοι εργάτες εναντίον του κράτους και των κεφαλαιούχων¹.

Μορφή κρατικής τρομοκρατίας, αν και όχι θεσμοθετημένη όπως στη Γαλλική Επανάσταση, παρουσιάζεται στη Σοβιετική Ένωση κατά τους μετά την επανάσταση χρόνους. Ο Τρότσκι σε δημοσίευσμά του το 1936 στο οποίο υπεραμύνετο της τρομοκρατίας δικαιολογεί την εφαρμογή της κρατικής τρομοκρατίας “εν ονόματι της δικτατορίας του προλεταριάτου”. Ο Λένιν με αφετηρία την αρχή ότι “ηθικό είναι ότι συμφέρει το κόμμα” θεωρεί την τρομοκρατία ως μορφή στρατιωτικής δράσης.(...)

Στη νεότερη εποχή πλέον, αρχίζουν να παρουσιάζονται με αυξανόμενο ρυθμό φαινόμενα τρομοκρατικών πράξεων κυρίως από οργανωμένες ομάδες προσώπων αλλά και από μη στενά οργανωμένες, όπως οι αναρχικοί, είτε συμβολικά σε μη επιλεγμένα άτομα, είτε κατά συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων ή ακόμα και κατά συγκεκριμένων ατόμων ορισμένης κατηγορίας. Ο σκοπός που επιδιώκεται με τις πράξεις αυτές είναι κυρίως πολιτικός χωρίς όμως απαραίτητα αυτός να είναι σαφώς προσδιορισμένος².

3. ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Όπως ήδη φάνηκε από τα λίγα που έχουν αναφερθεί για την τρομοκρατία, είναι ένα παγκόσμιο πολυδιάστατο φαινόμενο που απασχολούσε τις κοινωνίες από την αρχή της ύπαρξής τους. Είναι ένα φαινόμενο που από τότε που εμφανίστηκε έχει πάρει πολλές μορφές και με το πέρασμα των χρόνων ίσως πάρει και άλλες ακόμα πιο επικίνδυνες. Η τρομοκρατία δηλαδή, εμφανίζεται με πολλές μορφές και αποχρώσεις, οι βασικότερες μορφές της θεωρούνται οι εξής:

❖ Πολιτική

Πολλές φορές, πολιτικές ιδεολογίες χρησιμοποιούν βία για να αλλάξουν τη θέση του κοινωνικού συνόλου έναντι του κράτους και του κοινωνικο-οικονομικού

¹ Μπόση, 1996: 22 – 23

² Στυλιανέας, 1993: 10 – 11

συστήματος. Σ' αυτήν ακριβώς την περίπτωση έχουμε την πολιτική τρομοκρατία, η οποία διαιρείται στην Αριστερή, στην Εθνικοαπελευθερωτική και στην Ακροδεξιά τρομοκρατία¹.

- ο **‘Η Αριστερή τρομοκρατία**. Αποτελεί την πλέον γνωστή μορφή τρομοκρατίας στην Ελλάδα λόγω της δραστηριότητας της "17 Νοέμβρη" και πλήθος άλλων ομάδων που εντάσσονται στη λεγόμενη αριστερή τρομοκρατία. Πρωτοεμφανίστηκε τον 19ο αιώνα στη Ρωσία, σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης και στις Η.Π.Α.. Στη συνέχεια ξεφυτρώνουν οργανώσεις του αντάρτικου των πόλεων που δρουν στη Δυτική Ευρώπη, αφού έχει προηγηθεί έντονο κύμα κοινωνικής αμφισβήτησης που σάρωσε όλη την Ευρώπη. Γνωστότερες είναι η "*Φράζια Κόκκινος Στρατός*" στη Γερμανία, οι "*Ερυθρές Ταξιαρχίες*" στην Ιταλία, η "*Άμεση Δράση*" στη Γαλλία, ο "*Ερυθρός Στρατός*" στην Ιαπωνία και η "*17 Νοέμβρη*" στην Ελλάδα. Η αριστερή τρομοκρατία είναι κατά κανόνα ατομική και στοχεύει πρόσωπα που θεωρεί ότι συμβολίζουν την εξουσία, την εκμετάλλευση ή την καταπίεση. Έχει συγκεκριμένο στόχο (την αφύπνιση των λαϊκών τάξεων και τη μαζική εξέγερση) και για το λόγο αυτό ενδιαφέρεται για την απήχηση που θα έχει η ενέργειά της στην κοινή γνώμη. Στην πράξη όμως ουδέποτε κατόρθωσε να συγκινήσει την κοινή γνώμη, γεγονός που το αποδίδουν στην καθεστωτική προπαγάνδα των ΜΜΕ. Το σύνολο των οργανώσεων εξαρθρώθηκαν και ηττήθηκαν ιδεολογικοπολιτικά, με αποτέλεσμα καμία ενέργειά τους να μην επιφέρει την "κατανόηση" της κοινής γνώμης.
- ο **Η Εθνικοαπελευθερωτική τρομοκρατία**. Είναι η κατηγορία αυτή που εμφανίζει τις περισσότερες δυσκολίες οριοθέτησης, αφού τα όρια ανάμεσα σε τρομοκράτες τέτοιου είδους και μαχητές της ελευθερίας είναι δυσδιάκριτα και συνήθως η διαφοροποίηση αυτή εξαρτάται αποκλειστικά από διάφορες πολιτικές σκοπιμότητες. Κυριότεροι εκπρόσωποι είναι οι Παλαιστίνιοι, το εβραϊκό Λικούντ πριν την ίδρυση του κράτους του Ισραήλ, ο ιρλανδικός IRA, η βασκική ETA, το αυτονομιστικό κίνημα της Κορσικής. Κινήματα που επέλεξαν την κλασική αντάρτικη δράση αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις κατέφυγαν σε τρομοκρατικές ενέργειες είναι οι

¹Παπανικολάου, 2003

Σαντινίστας στη Νικαράγουα, το Φαραμπούντο Μαρτί στο Σαλβαδόρ, οι τετσετένοι αυτονομιστές, το κουρδικό ΡΚΚ στην Τουρκία και ο UCK στο Κοσσυφοπέδιο και την ΠΓΔΜ.

- Η **Ακροδεξιά τρομοκρατία**. Τα κτυπήματά της είναι τυφλά και συνήθως μέθοδος αυτή της προβοκάτσιας. Έχει ως στόχο να εκφοβίσει τους πολίτες, να ενισχύσει την τάση ιδιωτικοποίησης, να συκοφαντήσει την Αριστερά και να αναγκάσει τις κυβερνήσεις στη λήψη αναρχικών μέτρων¹. 'Τα πιστεύω τους στηρίζονται στο γνωστό τρίπτυχο "Πατρίς – Θρησκεία – Οικογένεια" και με ταυτόχρονη λατρεία στην κατοχή όπλων². 'Ο εμπρησμός του Ράιχσταγκ από τους Ναζί, η έκρηξη βόμβας στο σιδηροδρομικό σταθμό της Μπολόνια και η πολύνεκρη έκρηξη στην Οκλαχόμα από τον Τίμοθι Μακβέι είναι λίγα από τα πολλά παραδείγματα της ακροδεξιάς τρομοκρατίας³.
- ❖ Η **Κρατική τρομοκρατία**. 'Η επίσημη εκδοχή για το τρομοκρατικό φαινόμενο δεν περιλαμβάνει την κρατική τρομοκρατία. Παρ' όλα αυτά, αυτή αποτελεί σημαντικότατο τμήμα του με κύριο στόχο την καλλιέργεια κλίματος, τη συκοφαντία και εφόντωση εσωτερικών και εξωτερικών αντιπάλων, την εξουδετέρωση του αντάρτικου των πόλεων και την καταστολή αποσχιστικών κινημάτων⁴. 'Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι οι κυβερνήσεις ορισμένων κρατών παίζουν σημαντικό ρόλο στη διεθνή τρομοκρατία. Χαρακτηριστικό είναι ότι 46 κράτη – μέλη του Ο.Η.Ε. (από τα 189 συνολικά μέλη του), κυρίως χώρες του τρίτου κόσμου, δεν ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του να υποβάλλουν εκθέσεις με τα αποτρομοκρατικά μέτρα τους καταθέτοντας γραπτές αποδείξεις ότι δεν στηρίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διεθνή τρομοκρατία, αλλά αντιθέτως την υπηρετούν⁵. 'Η κρατική τρομοκρατία έχει χρησιμοποιηθεί από το μετακεμαλικό καθεστώς της Τουρκίας για την εξόντωση του ΡΚΚ, από το Ισραήλ εναντίον ηγετικών στελεχών της Παλαιστίνης, αλλά και από δημοκρατικές χώρες όπως στην Ισπανία για την αντιμετώπιση της ΕΤΑ. Πρωτεύων ρόλο παίζουν οι μυστικές δυνάμεις της εκάστοτε χώρας⁶. 'Με τις Μυστικές Υπηρεσίες τους,

¹ ΔΑΠ – Νομικής, 2005

² Μπόση, 1996: 220

³ ΔΑΠ – Νομικής, 2005

⁴ ό.π.

⁵ Παπανικολάου, 2003

⁶ ΔΑΠ – Νομικής, 2005

ασκούν πολιτική βία και τρομοκρατία σε βάρος αντιπάλων κρατών, για τη δημιουργία εσωτερικών προβλημάτων, αλλά και εναντίον των ιδίων των υπηκόων τους, για την πρόληψη ή καταστολή αντικαθεστωτικών ενεργειών. Η τρομοκρατία στην περίπτωση αυτή, έχει, προφανώς, δραματικές συνέπειες, καθώς παρέχει στους τρομοκράτες μέσα (χρήματα, έγγραφα κ.λπ.) ώστε να μην εξαρτώνται τόσο από μεμονωμένα άτομα – συνεργάτες¹.

- ❖ **Η Θρησκευτική τρομοκρατία.** ‘Σήμερα και ενώ η αριστερή τρομοκρατία σε όλον τον κόσμο έχει σχεδόν εκλείψει, τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα αφήνουν κατά μέρος τα όπλα και είναι διατεθειμένα να τα αντικαταστήσουν με το διάλογο, η “θρησκευτική” τρομοκρατία αποτελεί ίσως την κύρια μορφή του φαινομένου, με κορωνίδα την Ισλαμική τρομοκρατία (εκτεταμένη αναφορά του φαινομένου αυτού γίνεται παρακάτω), όπου το είδος αυτό δεν έχει αρχές και ηθικούς φραγμούς, αντίθετα, επιδιώκει να προκαλέσει ένα θρησκευτικό-πολιτισμικό πόλεμο και για το λόγο αυτό είναι επιρρεπής στην υπέρβαση της ηθικής αναστολής για τη χρήση όπλων μαζικής καταστροφής.²
- ❖ **Φυλετική τρομοκρατία.** ‘Αυτή η τρομοκρατία ενεργείται από ομάδες που αρνούνται την ένταξη, ατόμων της μαύρης φυλής, στις κοινωνίες των λευκών. Κύριος εκφραστής της είναι η οργάνωση Κου – Κλουξ – Κλαν στην Αμερική.
- ❖ **Επαγγελματική τρομοκρατία.** Είναι αυτή που ενεργείται από επαγγελματίες τρομοκράτες, οι οποίοι δρουν τρομοκρατικά κατά παραγγελία και για λογαριασμό άλλων. Ο περιβόητος Κάρλος (Γιλς Ραμίρεζ Σάντεθ) υπήρξε ο υπ’ αριθμόν ένα επαγγελματίας τρομοκράτης και ο υπ’ αριθμόν ένα δημόσιος κίνδυνος στη διεθνή τρομοκρατία.
- ❖ **Οικονομική τρομοκρατία.** Αυτή η μορφή τρομοκρατίας εκδηλώνεται με στόχο οικονομικές επιδιώξεις. Εδώ εντάσσεται και η οργάνωση “ΜΑΦΙΑ”, η οποία ιδρύθηκε τον 11ο αιώνα και αρχικά ήταν μια ευρύτατη μυστική εταιρεία για να προστατεύει τη Σικελία από τις αλληπάλληλες επιδρομές εισβολέων, που αποβιβάζονταν ένοπλοι στις ακτές της.³
- ❖ **Βιοτρομοκρατία.** ‘Η βιοτρομοκρατία έχει αρχίσει να χτυπά επικίνδυνα την πόρτα. Η σχετική τεχνογνωσία που απαιτείται για την παρασκευή Χημικών Πολεμικών Ουσιών και Βιολογικών Πολεμικών Ουσιών μαζικής καταστροφής

¹ Παπανικολάου, 2003

² ΔΑΠ – Νομικής, 2005

³ Παπανικολάου, 2003

κυκλοφορεί ευρέως και οι πρώτες ύλες δεν είναι δύσκολο να εξευρεθούν, ιδιαίτερα μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ενώσεως, δεδομένου ότι τα οικονομικά μεγέθη αποκτήσεώς τους δεν είναι απαγορευτικά για οργανώσεις τρομοκρατών.

Ως Χημική Πολεμική Ουσία (Χ.Π.Ο.) χαρακτηρίζεται η υγρή ή αέρια χημική σύνθεση η οποία με τις χημικές της ιδιότητες προκαλεί, κατά την χρησιμοποίησή της στον ομώνυμο πόλεμο, θανατηφόρα, βλαβερά ή ερεθιστικά αποτελέσματα, παράγει καπνούς, προκαλεί εμπρησμό ή μολύνει μια περιοχή, προς δημιουργία στρατιωτικού πλεονεκτήματος στο πεδίο της μάχης ή στα μετόπισθεν. Οι Χ.Π.Ο. χαρακτηρίζονται ως επιθετικά ή αμυντικά όπλα μαζικής καταστροφής, αναλόγως του σκοπού για τον οποίο χρησιμοποιούνται. Ως Βιολογική Πολεμική Ουσία (Β.Π.Ο.), χαρακτηρίζεται ο μικροοργανισμός ο οποίος προκαλεί, κατά την χρησιμοποίησή του στον ομώνυμο πόλεμο, νόσο στον άνθρωπο, στα φυτά ή στα ζώα. Είναι δυνατό να θέσουν τον αντίπαλο εκτός μάχης για μεγάλα ή μικρά χρονικά διαστήματα, χωρίς να αποκλείεται και η πλήρης εξόντωσή του. Οι Β.Π.Ο. διαφέρουν από τις Χ.Π.Ο. στην φύση τους, στον τρόπο παρασκευής, δράσεως και κυρίως στην αποτελεσματικότητά τους.

Τα δρακόντεια μέτρα ασφαλείας τα οποία έχουν ληφθεί από όλες τις χώρες της Ευρώπης και οι προληπτικές ενέργειες σε περίπτωση τρομοκρατικού κτυπήματος, αποδεικνύουν τον βαθμό επικινδυνότητας του βιοχημικού πολέμου.

Σύμφωνα με στοιχεία :

- Οι δυνάμεις της πρώην Σ.Ε. ήταν οι καλύτερα εκπαιδευμένες και εφοδιασμένες στον κόσμο, με δυνατότητες διεξαγωγής επιχειρήσεων ευρείας κλίμακας σε αντίστοιχο περιβάλλον.
- Πολλές χώρες, παρά τις αντίθετες διαβεβαιώσεις, έχουν την δυνατότητα παραγωγής βιοχημικών όπλων.
- Η Σ.Ε. είχε παρασκευάσει Χ.Π.Ο. οι οποίες διαπερνούσαν τα υπάρχοντα φίλτρα του ΝΑΤΟ. Πιθανολογείται ότι δοκιμαστική χρήση έγινε από τις Κουβανικές δυνάμεις στην Αγκόλα.
- Αρκετές χώρες έχουν κατασκευάσει εργοστάσια διπλής αποστολής, τα οποία χρησιμοποιούνται σε περίοδο ειρήνης για την παρασκευή χημικών

ουσιών για ειρηνικούς σκοπούς, τα οποία ευκόλως μετατρέπονται σε εργοστάσια παραγωγής Χ.Π.Ο.¹’

- ❖ **Ηλεκτρονική τρομοκρατία ή αλλιώς κυβερνοτρομοκρατία.** Όπως ο όρος τρομοκρατία δεν διαθέτει ένα κοινά αποδεκτό ορισμό, το ίδιο ισχύει και για την ηλεκτρονική διάσταση της τρομοκρατίας. Κυβερνοτρομοκρατία σημαίνει η χρήση του κυβερνοχώρου για διάπραξη τρομοκρατικών ενεργειών. ‘Μία από τις ελάχιστες απόπειρες ορισμού της προσδιορίζει την ηλεκτρονική τρομοκρατία ως “τη χρήση της τεχνολογίας ή της πληροφορικής, όταν στοχεύει αρνητικά κατά των εθνικών συμφερόντων”’. Ο πόλεμος της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, διανύοντας την τρίτη δεκαετία της εξέλιξής του, έχει δώσει κατ’ επανάληψη το στίγμα του, με τη διάρρηξη της πλειονότητας των συστημάτων ασφαλείας. Η ραγδαία ανάπτυξη των ηλεκτρονικών μέσων, αλλά και η άναρχη υποδομή των μέσων μαζικής πληροφόρησης, όπως είναι το Internet, η δυνατότητα πρόσβασης σε οποιοδήποτε αρχείο του ηλεκτρονικού συστήματος προσδιόρισαν μια νέα παράμετρο στα ζητήματα ασφάλειας δημιουργώντας πονοκέφαλο σε κυβερνήσεις και διωκτικές αρχές οι οποίες υποχρεούνται να βρίσκονται σε διαρκή εγρήγορση προσπαθώντας να παρακολουθήσουν τα παθογενή χαρακτηριστικά της τεχνολογικής εξέλιξης.

Στις αρχικές ακόμη φάσεις της εξέλιξης του διαδικτύου, εμφανίστηκαν καταχωρίσεις όλων σχεδόν των τρόπων κατασκευής βομβών, εκρηκτικών υλών, ακόμη και κατασκευής πυρηνικών βομβών. Οι δυνητικοί χρήστες, αν αποφασίσουν να εφαρμόσουν τις οδηγίες που τους δίνονται απλόχερα από τα συστήματα, είναι ικανοί να δημιουργήσουν προβλήματα σε μεγάλα πληθυσμιακά τμήματα αλλά και σε νευραλγικούς τομείς των κρατικών μηχανισμών. Πέραν της δυνατότητας που παρέχει το διαδίκτυο για καταχώριση όλων σχεδόν των τρόπων παρασκευής υλικών τεραστίων καταστροφικών δυνατοτήτων, η παρουσία των hackers και των crackers προσδίδει ευρύτητα προέλευσης στην απειλή, δεδομένου ότι είναι αδύνατον ή έστω ιδιαίτερα δύσκολο να προσδιοριστούν τόσο τα κίνητρα της εισβολής ή του σαμποτάζ όσο και τα πρόσωπα τα οποία το διενεργούν.

Τα βασικότερα χαρακτηριστικά της κυβερνοτρομοκρατίας εμφανίζονται στα εξής σημεία:

¹Κρυστάλλης, 2001

- **Χαμηλό κόστος.** Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά όπλα, η ανάπτυξη των τεχνικών που βασίζονται στην πληροφορική δεν απαιτεί μεγάλα χρηματικά ποσά ή κρατικές επιχορηγήσεις. Αντιθέτως, τα μόνα απαραίτητα στοιχεία είναι η καλή γνώση των συστημάτων της πληροφορικής και η ικανότητα πρόσβασης σε σημαντικά δίκτυα.
- **Τα “θολά” παραδοσιακά σύνορα.** Τα παραδοσιακά σύνορα μεταξύ κρατών ή τα γνωστά όρια μεταξύ Δημοσίου και ιδιωτικών συμφερόντων ή ακόμη και οι διαφορές μεταξύ στρατιωτικών ή εγκληματικών συμπεριφορών εμπλέκονται στα συστήματα των δικτύων, που δύσκολα μπορούν ν' αναγνωριστούν.
- **Ο αυξημένος ρόλος της διαχειριστικής αντίληψης.** Οι νέες τεχνικές της πληροφορικής, καθώς αυξάνουν τη δύναμη της παραπλάνησης, ταυτόχρονα αυξάνουν και τις καχυποψίες εκ μέρους των πολιτών προς τις κυβερνήσεις, που προσπαθούν να δημιουργήσουν πολιτική στήριξη σε πρωτοβουλίες που άπτονται των θεμάτων της ασφάλειας¹.

4. ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ – ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Όπως ήδη αναφέραμε, η Ισλαμική τρομοκρατία είναι η κυρίαρχη μορφή της διεθνούς τρομοκρατίας, οπότε, σκόπιμο κρίνεται να επεξηγήσουμε κάποιες έννοιες που συναντάμε συχνά στο άκουσμά της.

1. **Ισλαμικός Φονταμενταλισμός:** ‘Ο Φονταμενταλισμός ή θεμελιοκρατία προέρχεται από τη λατινική ρίζα funda-mentum = θεμέλιο, πάνω στο οποίο στηρίζεται ένα ολόκληρο οικοδόμημα και θεωρείται αμετακίνητη βάση της στατικής του ισορροπίας².’ ‘Με τον όρο “Φονταμεταλισμός” αναφερόμαστε κυρίως σε ομάδες και κινήματα στο χώρο του Ισλάμ που αντιτίθενται στην

¹ Μπόση, 2001

² Παπανικολάου, 2003

κοσμική μετατροπή των ισλαμικών χωρών και αγωνίζονται για την παλινόρθωση των παραδοσιακών πρακτικών, στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική και καθημερινή ζωή, στρέφεται δηλαδή εναντίον του Δυτικού τρόπου ζωής, εξαιτίας της θρησκευτικής – πολιτισμικής αντίθεσης των δυο αυτών κόσμων¹. ‘ Ο Ισλαμικός Φονταμεταλισμός συσπειρώσε τα ευρύτερα φτωχά λαϊκά στρώματα και τις εξαθλιωμένες και περιθωριακές μάζες με βάση τη θρησκεία, πληθυσμοί οι οποίοι έμειναν έξω από τη νέα παγκοσμιοποιημένη οικονομία, με αποτέλεσμα να μισήσουν τη Δύση. Ο αλαζονικός τρόπος άσκησης της παγκόσμιας εξουσίας των Η.Π.Α., η σκανδαλώδης υποστήριξη του Ισραήλ, οι επεμβάσεις και οι αδικίες προς τον Αραβικό κόσμο, ενήργησαν απλά ως καταλύτης για να εκδηλωθεί δυναμικά η θρησκευτική – πολιτισμική αυτή αντίθεση που υπέβοσκε, γιγαντώνοντας τα αισθήματα αγανάκτησης, οργής και μίσους κατά των Δυτικών². ‘Οι ειδικοί διακρίνουν δύο ρεύματα στη διαμόρφωση του Ισλαμικού Φονταμεταλισμού. Το πρώτο είναι σχετικά μετριοπαθές το οποίο αποδέχεται ως αναγκαίο κακό την οικονομία της αγοράς και τον πολυκομματισμό, συμμετέχει σε εκλογικές και κοινοβουλευτικές διαδικασίες και, εν γένει πιστεύει ότι μπορεί να επιτύχει τους σκοπούς του με ειρηνικά μέσα. Τέτοιου είδους κινήματα υπήρχαν στην Αλγερία (έχει τεθεί εκτός νόμου), την Αίγυπτο, την Ιορδανία κ.λ.π. Το δεύτερο ρεύμα είναι εξτρεμιστικό. Απορρίπτει τον κοινοβουλευτισμό και τον πολυκομματισμό ως δυτικές πολιτικές μεθόδους που δεν συνάδουν με τις αρχές του ισλαμικού πνεύματος, και φρονεί ότι μόνο με τη βία μπορεί να πετύχει τους στόχους του.

2. **Μουτζαχεντίν:** Αφγανοί στρατιώτες που κατέφυγαν στα βουνά εξοπλισμένοι με όπλα της Κίνας και της Αμερικής για να πολεμούν ως αντάρτες – ιεροί πολεμιστές τους Σοβιετικούς εισβολείς (Δεκέμβριος 1979 – Φεβρουάριος 1989). Η κύρια δράση τους ήταν τα έτη 1981 μέχρι 1986.
3. **Ταλιμπάν:** Αφγανοί με αυστηρή θρησκευτική εκπαίδευση που πρωτοεμφανίστηκαν το 1994, μετά την πτώση της κομμουνιστικής κυβέρνησης του Αφγανιστάν, οπότε αυτό άρχισε να οδεύει στον πλήρη εξισλαμισμό του. Επιθυμούν να αναδείξουν το Αφγανιστάν σε ισλαμικό κράτος πρότυπο γι’ αυτό εφαρμόζουν τον ισλαμικό νόμο με όλα τα επακόλουθά του (απαγόρευση

¹ Βουτυράκης, 2005

² Λάγγαρης, 2001

τηλεόρασης, ραδιοφώνου, αντιμετώπιση της γυναίκας ως ατόμου χωρίς δικαιώματα, επιβολή της «μπούργκας» στις γυναίκες με ποινή θανάτου κ.α.).

4. **Τζιχάντ:** Στα αραβικά σημαίνει “προσπάθεια”. Στο Κοράνιο είναι “ο ιερός πόλεμος” κατά των απίστων, στον οποίο έχει υποχρέωση να συμμετέχει κάθε μουσουλμάνος. Το θρησκευτικό αντίκρισμα της προσφυγής στην βία είναι η έννοια «Τζιχάντ», που έχει δύο εκφράσεις: την εσωτερική και την εξωτερική. Ο εσωτερικός ιερός πόλεμος γίνεται από τον κάθε πιστό ξεχωριστά, με στόχο να καταπολεμήσει τις ανθρώπινες αδυναμίες του (την ολιγοπιστία, τη ροπή προς την αμαρτία και τον εγωισμό), που δεν του επιτρέπουν να κάνει πάντα τη σωστή επιλογή ανάμεσα στο σωστό και το λανθασμένο. Ο εξωτερικός ιερός πόλεμος αφορά την υπεράσπιση της πίστης από τους «άπιστους», τους μη μουσουλμάνους. Η υπεράσπιση του Ισλάμ δεν αποτελεί προσωπική υπόθεση του κάθε πιστού αλλά συλλογική υποχρέωση όλων των μουσουλμάνων, που πρέπει δια των όπλων να προφυλάξουν και να επιβάλλουν τη θρησκευτική τους πίστη στα όρια των ισλαμικών κρατών. Η χρήση των όπλων στον ιερό πόλεμο είναι αυτονόητη για το Ισλάμ και όχι δυνητική ή συμβολική.

Το κοράνι υπόσχεται ότι όποιος πιστός πεθάνει «αγωνιζόμενος στο δρόμο του θεού» θα πάει στο Παράδεισο. Γι’ αυτό και στις ένοπλες συγκρούσεις του «ιερού πολέμου» (είτε κατά τη μάχη είτε σε τρομοκρατικές ενέργειες), πολλοί μουσουλμάνοι είναι έτοιμοι να πεθάνουν ακόμη και αυτοκτονώντας (η κλασική περίπτωση των τρομοκρατών- καμικάζι, που δένουν στο σώμα τους εκρηκτικά και τα πυροδοτούν εν μέσω των «απίστων»)

5. **Σαρία:** Αναφέρεται στη μουσουλμανική πίστη και ιδιαίτερα στο Κοράνι, το οποίο διδάσκεται στους μαχητές του «Τζιχάντ» από τον νηπιαγωγείο, όπου η μοναδική πνευματική τροφή των νηπίων είναι τα μισαλλόδοξα κηρύγματα των μουλάδων και ο βασικός πόλος της ζωής τους είναι το πλησιέστερο τέμενος, στο οποίο καλλιεργείται συστηματικά το μίσος εναντίον των «απίστων» και ειδικότερα των Η.Π.Α. και του Ισραήλ¹.

‘Η σημαντικότερη παράμετρος της ισλαμικής τρομοκρατίας εντοπίζεται στο γεγονός ότι το ισλαμικό φαινόμενο μαζί με την ισλαμική θρησκεία αποτελεί σε παγκόσμιο επίπεδο το φαινόμενο με το μεγαλύτερο κοινωνικό υπόβαθρο και τη μεγαλύτερη

¹ Βουτυράκης, 2005

αριθμητική εξάπλωση. Η ισλαμική τρομοκρατία δανείζεται πολλά στοιχεία από τη λεγόμενη ακροδεξιά τρομοκρατία, όπου ο στόχος είναι μαζικός, η επιλογή μπορεί να είναι ενδεχομένως τυχαία, καθώς στοχεύει στη γνωστοποίηση του σκοπού, αλλά και στην «τιμωρία» του εχθρού ή του «Σατανά» τον οποίο αντιπροσωπεύει η Δύση και οι κυβερνήσεις της.

Η επιλογή του World Trade Center, στη Νέα Υόρκη στις 26 Φεβρουαρίου 1993 έδειξε την ισχύ, τη δυναμικότητα, τον παράτολμο χαρακτήρα αλλά και την επιτυχία που μπορεί να έχει ο ισλαμιστής τρομοκράτης όταν είναι αποφασισμένος και κυρίως πεπεισμένος για την ορθότητα της ενέργειάς του. Η απόφαση να κτυπηθεί το κέντρο του δυτικού ιμπεριαλισμού και η “επιτυχία” του τρομοκρατικού κτυπήματος δημιουργεί την αίσθηση της επιτυχίας παρακινώντας κατ’ αυτόν τον τρόπο σε περαιτέρω βίαιες ενέργειες του φανατικού επίδοξου τρομοκράτη. Η βία που ασκεί ο ισλαμικός εξτρεμισμός έχει ονομασθεί “τυφλή” καθώς δε λαμβάνει υπόψη το πλήθος των ατόμων στα οποία επιτίθεται, δεν αναγνωρίζει ομάδα στόχου, όπως προαναφέρθηκε και δεν καταθέτει την έγγραφη άποψή της για την αιτιολόγηση της πράξης. Το τρομοκρατικό χτύπημα την Τρίτη 11η Σεπτεμβρίου 2001 στους Δίδυμους Πύργους της Νέας Υόρκης, στο Πεντάγωνο και στην Πενσυλβανία έρχεται να επιβεβαιώσει τα παραπάνω¹.

5. ΙΣΛΑΜΙΚΕΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΑΛ ΚΑΙΝΤΑ (AL – QAEDA)

Η γνωστότερη και πιο επικίνδυνη ισλαμική οργάνωση. Θα έλεγε κανείς πως είναι μια πολυεθνική οργάνωση που έχει πάρει τον τίτλο του μαέστρου της ορχήστρας της διεθνούς τρομοκρατίας και δράσης των Ισλαμιστών φονταμενταλιστών παγκοσμίως. Δημιουργήθηκε 1988 από το δισεκατομμυριούχο Σαουδάραβα Οσάμα μπιν (υιός του) Λάντεν, με σκοπό να αποτελέσει βάση για τα ισλαμικά δίκτυα σε όλο τον κόσμο.

‘Η βάση της είναι στο Αφγανιστάν όπου ο Λάντεν έχει ουσιαστικά εγκαταστήσει ένα παγκόσμιο τρομοκρατικό δίκτυο, ενώνοντας γύρω από την οργάνωσή του, τους Μουσουλμάνους εξτρεμιστές από 60 χώρες του κόσμου. Δεν πρόκειται για μια απλή οργάνωση αλλά το κέντρο ελέγχου και χρηματοδότησης της διεθνούς τρομοκρατίας.

¹ Παπανικολάου, 2003

Είναι ίσως η μοναδική οργάνωση που χρησιμοποιεί υψηλή τεχνολογία και για την επικοινωνία των μελών της παρέχονται όλα τα μέσα της τεχνολογίας αιχμής όπως δορυφορικά τηλέφωνα, internet, κρυπτογραφικά fax κ.α.¹’

‘Χαρακτηρίζεται από τον απόλυτο φανατισμό, το τυφλό μίσος κατά των Δυτικών ,την απόλυτη απαξίωση της ανθρώπινης ζωής και διαστρεβλώνοντας το Ισλάμ προβάλλει μια θρησκευτική νομιμοποίηση για τους μαζικούς φόνους πολιτών.

Στρατολογεί άτομα εκμεταλλευόμενη την ακραία φτώχεια, την έλλειψη πρόσβασης στην κατάρτιση, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη συλλογική απογοήτευση.

Στόχος της οργάνωσης είναι η δημιουργία ενός πανισλαμικού χαλιφάτου, με τον συντονισμό των εξτρεμιστικών ισλαμικών ομάδων και στρατηγικό σκοπό την εκδίωξη των Δυτικών και των μη μουσουλμάνων από τις μουσουλμανικές χώρες².’

‘Εκτός όμως από σκληρή φονταμενταλιστική τρομοκρατική οργάνωση, αποτελεί και ένα κέντρο, από το οποίο οι άλλες ισλαμικές ομάδες και οργανώσεις μπορούν να προμηθεύονται χρήματα, να έχουν κάθε είδους υποστήριξη ή να εκπαιδεύονται. Ο δικτυωτός – διαμεσολαβητικός ρόλος του Μπιν Λάντεν εκτός από τις ένοπλες οργανώσεις, επεκτείνεται και ως ενδιάμεσου στη χρηματοδότηση των ισλαμικών δραστηριοτήτων σ’ όλον τον κόσμο, (αλληλοβοήθεια, εκπαίδευσης, νομικής βοήθειας, θρησκευτικά καθιδρύματα κ.λ.π.).Αυτή τη στιγμή τα πλοκάμια του δικτύου αυτού απλώνονται σχεδόν σε όλον τον κόσμο, με δράση κυρίως στη Μέση Ανατολή, Β.Αφρική, Τσετσενία, Βαλκάνια, ενώ πυρήνες του πολυεθνικού αυτού δικτύου υπάρχουν σε Η.Π.Α., Καναδά και Δ.Ευρώπη³.’

‘Το 1998, η οργάνωση δήλωσε επίσημα ότι υποχρέωση όλων των μουσουλμάνων είναι να σκοτώσουν τους Αμερικανούς και τους συμμάχους τους, όπου αυτό είναι δυνατόν. Κατά τις πληροφορίες των αμερικανικών υπηρεσιών, τον Ιούνιο του 2001, η οργάνωση αυτή συγχωνεύθηκε με την αιγυπτιακή «Άλ Τζιχάντ».

Πριν από την επίθεση στις Η.Π.Α., το Σεπτέμβριο του 2001 η Άλ Κάιντα είχε επιτεθεί σε αμερικανικές δυνάμεις στην Υεμένη (1992), είχε καταρρίψει στη Σομαλία αμερικανικά ελικόπτερα (1993), είχε επιτεθεί κατά των αμερικανικών πρεσβειών στο Ναϊρόμπι και στο Ντάρ Ες Σαλάμ (1998) και σε αμερικάνικες δυνάμεις στο κόλπο του Άντεν στην Υεμένη δολοφονώντας 17 ναύτες και τραυματίζοντας άλλους 39 (Οκτώβριος 2000).

¹ Αδαλής, 2001

² Βουτυράκης, 2005

³ Λάγγαρης, 2001

Εκτός από τις ενέργειες αυτές, οι αμερικανικές υπηρεσίες ασφάλειας την κατηγόρησαν ότι επιχείρησε να δολοφονήσει τον πάπα Ιωάννη Παύλο Β', κατά την διάρκεια της επίσκεψης του στις Φιλιππίνες (1995). Επίσης, την κατηγόρησαν ότι επιχείρησε να βάλει βόμβες σε επιβατικά αμερικάνικα αεροπλάνα που πετούσαν πάνω από τον Ειρηνικό Ωκεανό (1995), και να ανατινάξει το αεροδρόμιο του Λος Άντζελες (1999). Άλλη επιχείρηση της Άλ Κάιντα, που δεν στέφθηκε από επιτυχία, ήταν η δολοφονία Αμερικάνων και Ισραηλινών τουριστών στην Ιορδανία, το 1999.

Θεωρείται βέβαιο ότι η Άλ Κάιντα υποστήριξε μουσουλμανικές ένοπλες δυνάμεις στη Βοσνία, την Τσετσενία, τη Σομαλία, την Υεμένη και το Κοσσυφοπέδιο. Επίσης έχει εκπαιδεύσει τρομοκράτες από τις Φιλιππίνες, την Αλγερία και την Ερυθραία.

Η πραγματική δύναμη της δεν είναι γνωστή. Οι αμερικανικές αρχές εκτιμούν ότι αριθμεί χιλιάδες μέλη και υποστηρικτές, είτε άμεσα είτε μέσω συντονισμού των εξτρεμιστικών σουνιτικών οργανώσεων, ενώ οι εστίες της απλώνονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Υποστηρίζεται οικονομικά από τον ίδιο τον Λάντεν – όπου κληρονόμησε σημαντική περιουσία από την οικογενειακή κατασκευαστική επιχείρηση στη Σαουδική Αραβία – αλλά και από έμμεσες επιχειρηματικές δραστηριότητες και δωρεές υποστηρικτών της.

Όμως, οι αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις που έχουν ενταθεί τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις δομές και τον τρόπο δράσης των διεθνών ισλαμικών οργανώσεων. Η καταστροφή στρατοπέδων εκπαίδευσης των τρομοκρατών στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ, η σύλληψη και η εξάλειψη πολλών μελών της Άλ Κάιντα, συμπεριλαμβανομένων και αρκετών ηγετικών στελεχών, έχουν εξασθενήσει τα Ισλαμικά τρομοκρατικά δίκτυα.

Παρ' όλα αυτά, παρατηρούμε, ότι αυτή η εξασθένηση των ισλαμικών τρομοκρατικών δικτύων δεν μείωσε ούτε τον αριθμό των επιθέσεων, ούτε τη δύναμή τους. Επιθέσεις διεξήχθησαν στον ευρωπαϊκό χώρο, στη Μαδρίτη και στο Λονδίνο αλλά και στη Σαουδική Αραβία, στην Ινδονησία, στο Ισραήλ κ.α.

Από τις πλέον γνωστότερες τρομοκρατικές επιθέσεις της οργάνωσης, είναι οι Επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι Επιθέσεις της 11ης Μαρτίου 2004 στη Μαδρίτη και οι Επιθέσεις της 7ης Ιουλίου 2005 στο Λονδίνο. Τον Αύγουστο του 2006 απειράπη την τελευταία στιγμή τρομοκρατική επίθεση παρόμοια της 11ης Σεπτεμβρίου, καθώς τρομοκράτες ετοιμάζονταν να επιβιβαστούν σε αεροπλάνα που θα απογειώνονταν από την Μεγάλη Βρετανία με προορισμό τις Ηνωμένες Πολιτείες, με

σκοπό να τα ανατινάξουν εν πτήση αλλά και να τα συντρίψουν σε κτίρια στις Ηνωμένες Πολιτείες¹.’

‘Τον πίνακα του Διεθνούς Ισλαμικού Μετώπου τον συμπληρώνουν και οι οργανώσεις που σύστησε ο ίδιος ο Μπιν Λάντεν, όπως:

- ❖ Ο Αιγυπτιακός ένοπλος αγώνας
- ❖ Η πακιστανική μαθητική κοινότητα
- ❖ Το Αντάρτικο κίνημα του Κασμίρ (υποστηρίζεται από το Πακιστάν)
- ❖ Το κίνημα “Τζιχάντ” του Μπαγκλαντές
- ❖ Η Αφγανική στρατιωτική οργάνωση “Φροντίδα και Μεταρρύθμιση”
- ❖ Το Ισλαμικό κίνημα του Ουζμπεκιστάν².’

ΧΑΜΑΣ (HAMAS)

‘Είναι η μεγαλύτερη, η λιγότερο θρησκευτικά φανατισμένη οργάνωση και η καλύτερα οργανωμένη από όλες τις απόψεις. Στα αραβικά σημαίνει “Ζήλος” και είναι τα αρχικά της επωνυμίας της Οργάνωσης “Ισλαμικό Κίνημα Αντίστασης”. Στα πρώτα χρόνια της ύπαρξής της η οργάνωση επικεντρώθηκε σε “αποστολικές δραστηριότητες”. Ίδρυσε σχολεία, νοσοκομεία και επέκτεινε το κοινωνικό της έργο κυρίως στις φτωχές τάξεις. Στόχο είχε την “επιστροφή” του πληθυσμού στο Ισλάμ και την αύξηση της θρησκευτικότητας του κόσμου.

Το τωρινό της προφίλ καθιερώθηκε μετά από τα επεισόδια στη Γάζα και τη Σαμάρεια, το Δεκέμβριο του 1987. Κάτω από τη σημαία του Ισλάμ, το κίνημα δεν στράφηκε μόνο κατά του Ισραήλ αλλά και κατά των Παλαιστινίων. Δρα κυρίως στα κατεχόμενα από το Ισραήλ εδάφη.

Η Χαμάς αισθάνεται ως η νόμιμη εκπρόσωπος των Παλαιστινίων, δεν αναγνωρίζει από τη μια πλευρά τα σύνορα του κράτους του Ισραήλ μετά από τον πόλεμο του 1967 και από την άλλη δεν αναγνωρίζει το επίσημο κράτος των Παλαιστινίων. Η οργάνωση κινείται σε τέσσερα επίπεδα, θρησκευτικό, κοινωνικό, πολιτικό, στρατιωτικό, με αξιοσημείωτη παρουσία. Η οικονομική υποστήριξη της οργάνωσης εξασφαλίζεται μέσω παροχών που προέρχονται από τους Παλαιστινίους της διασποράς, από εύπορους

¹ Βουτυράκης, 2005

² Λάγγαρης, 2001

Σαουδάραβες, αλλά και από άλλους εύπορους Άραβες που ζουν στην Ευρώπη ή στις Η.Π.Α. Το ανώτατο διοικητικό της όργανο (Shura) δεν εμφανίζεται ποτέ, ούτε είναι γνωστός ο ακριβής αριθμός των μελών της.

ΧΕΖΜΠΟΛΑΧ (HIZBALLAH)

Η Χεζμπολάχ που στα αραβικά σημαίνει “το κόμμα του Θεού”, δημιουργήθηκε το 1982 με έμπυση και οικονομική υποστήριξη από το Ιράν και δρα στο Λίβανο. Η οργάνωση δεν αποδέχεται το λιβανέζικο τμήμα που υποστήριζε την ύπαρξη του κράτους του Ισραήλ και το επίκεντρό της στηρίζεται στη δημιουργία ενός πανισλαμικού Λιβάνου, που θα περιστοιχίζεται από Ισλαμικά κράτη. Η ιδεολογία της οργάνωσης στηρίζεται στα διδάγματα του Αγιατολάχ Χομεϊνί, γεγονός που σημαίνει εν ολίγοις στιδήποτε είναι μη ισλαμικό είναι και απορριπτέο. Η συγκεκριμένη ιδεολογία αποτελεί έναν ολοκληρωμένο τρόπο σκέψης και ζωής κοινωνικοπολιτικά ακραίο, εάν λάβει κανείς υπόψη του ότι η γεωγραφική αυτή περιοχή έχει πολυεθνικό και πολυθρησκευτικό χαρακτήρα. Η Χεζμπολάχ διατηρεί από το 1984, έναν ιδιότυπο στρατό που αποτελείται από μικρές ομάδες. Ο στρατός ονομάζεται “ισλαμική αντίσταση”, χρηματοδοτείται και συνεργάζεται πολύ στενά με την Τεχεράνη σε επίπεδο στρατιωτικής εκπαίδευσης, παροχής στρατιωτικού υλικού, τεχνογνωσίας κ.λπ. Η στρατολόγηση των μελών του στρατού γίνεται συνήθως από τον τοπικό πληθυσμό και κυρίως από τις φανατισμένες θρησκευτικές ομάδες. Η διοίκηση της οργάνωσης ουσιαστικά γίνεται από την Τεχεράνη μέσω φανατικά προσανατολισμένων ατόμων.

Η οργάνωση έχει υποστηρικτές και χρηματοδότες σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες και τις Η.Π.Α. Καθώς μάλιστα πολλές φορές τα μέλη της οργάνωσης διώκονται από την πατρίδα τους, βρίσκουν καταφύγιο στις χώρες της Δύσης, όπου με ευκολία μπορούν να στρατολογήσουν ή να χρηματοδοτήσουν τον αγώνα τους. Ο τρόπος δράσης της οργάνωσης θεωρείται εξαιρετικά βίαιος, έχοντας αναλάβει σημαντική δράση κατά των ισραηλινών στρατευμάτων στο Λίβανο, ενώ έχει επίσης αναλάβει την ευθύνη και για πολλά βίαια επεισόδια στο διεθνή χώρο.

Το ανώτερο όργανο διοίκησης της Χεζμπολάχ είναι το Ανώτατο Συμβούλιο, που αποτελείται από 17 υψηλόβαθμους εκπροσώπους της οργάνωσης. Εφόσον μάλιστα η οργάνωση ανήκει αποκλειστικά στο δόγμα των Σιιτών, οι εκπρόσωποι είναι Σίιτες Ulama, δηλαδή δικαστές, θρησκευτικοί αρχηγοί και στρατιωτικοί. Στο ανώτατο αυτό

όργανο συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των περιοχών που διοικούνται από την οργάνωση, όπως είναι η Βηρυτός, ο Νότιος Λίβανος και η κοιλάδα Μπεκάα.

ΑΜΑΛ (AMAL)

Η Ισλαμική Αμάλ είναι μια μικρή, αλλά ιδιαίτερα μαχητική οργάνωση, η οποία διατηρεί στενές σχέσεις, τόσο πολιτικές όσο και ιδεολογικές, με τη Χεζμπολάχ. Έχει αναλάβει την ευθύνη για πολλές βίαιες ενέργειες, μία εκ των οποίων ήταν η επίθεση κατά της Ναυτικής Βάσης των Η.Π.Α. στη Βηρυτό το 1983. Η Ισλαμική Αμάλ, δημιούργησε την Ισλαμική Τζιχάντ, η οποία ανέλαβε την ευθύνη των βίαιων επεισοδίων κατά των Αμερικανών και Γάλλων το 1983 στη Βηρυτό. Οι δυο αυτές οργανώσεις, παρά το γεγονός ότι είναι αριθμητικά μικρότερες από τις άλλες, επικροτούν απόλυτα τη βία ως τρόπο έκφρασης των ιδεολογικών, πολιτικών και θρησκευτικών τους πεποιθήσεων.

ΙΣΛΑΜ ΤΖΙΧΑΝΤ (ISLAMIC JIHAD)

Η ISLAMIC JIHAD (ιερός πόλεμος) είναι μια από τις δύο Ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις της Αιγύπτου η οποία θεωρείται ότι έχει στενές σχέσεις με την AL QAEDA τον Μπιν Λάντεν και το θεοκρατικό κράτος του Ιράν. Οι στόχοι της είναι στρατιωτικοί και πολιτικοί, με την έννοια ότι δεν πλήττει τουρίστες ή αμάχους. Αναλυτικά οι στόχοι της είναι, η ανατροπή της κοσμικής Αιγυπτιακής κυβέρνησης, η εγκαθίδρυση ισλαμικού κράτους, η καταστροφή του κράτους του Ισραήλ και η καταστροφή αμερικανικών και συμμαχικών στόχων του Ισραήλ. Έγινε παγκόσμια γνωστό όταν ανακαλύφθηκε ότι βρισκόταν πίσω από τη δολοφονία του προέδρου Αμούάρ Σαστάτ, ο οποίος εκτελέστηκε το 1980 από άνδρες της προσωπικής του φρουράς. Το 1998 αποκαλύφθηκε σχέδιο της για επίθεση κατά της αμερικανικής πρεσβείας στην Αλβανία. Θεωρείται ότι το δίκτυό της απλώνεται στο Αφγανιστάν, στο Πακιστάν, στο Σουδάν, στο Λίβανο, στη Βρετανία και στην Υεμένη.

AL GAMAYA AL ISLAMIA

Η AL GAMAYA AL ISLAMIA (Ισλαμική ομάδα) είναι η πιο ακραία Ισλαμική οργάνωση της Αιγύπτου, η οποία πλήττει “τυφλά” οποιοδήποτε στόχο (πολιτικό, στρατιωτικό, άμαχο πληθυσμό, τουρίστες). Εμφανίστηκε στα τέλη της

δεκαετίας του 1970 και καθοδηγητής της είναι ο Σεΐχης Ομάρ Αμπντούλ Ραχμάν, ο οποίος έχει καταδικαστεί για την επίθεση κατά του Κέντρου Παγκοσμίου Εμπορίου το 1993.

Η οργάνωση ευθύνεται για τον θάνατο πολλών Χριστιανών, αντισλαμιστών αξιωματούχων και για δεκάδες επιθέσεις σε τουριστικά λεωφορεία και κρουαζιερόπλοια που μετέφεραν δυτικούς τουρίστες. Είναι υπεύθυνη για την επίθεση και κατά Ελλήνων τουριστών, που είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο 18 Ελλήνων και τον τραυματισμό άλλων 15 το Πάσχα του 1996, έξω από το ξενοδοχείο “Ευρώπη” στο Κάιρο, όπου σύμφωνα με ανακοίνωσή της η Οργάνωση θεώρησε ότι επρόκειτο για ισραηλινούς τουρίστες! Το πιο γνωστό πλήγμα της διεθνώς έγινε κατά τουριστών στις Πυραμίδες του Λούξορ το Νοέμβριο του 1997 και κόστισε τη ζωή σε 58 ανθρώπους¹.

‘Οι ειδικοί σε θέματα Διεθνούς τρομοκρατίας πιστεύουν, ότι οι ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις λειτουργούν σαν “συγκοινωνούντα δοχεία”, θεωρώντας υπαρκτό τον κίνδυνο των απρόβλεπτων κτυπημάτων σε Η.Π.Α. και Ευρώπη².’

6. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

«Το χρήμα είναι το οξυγόνο της Τρομοκρατίας. Χωρίς τα μέσα συγκέντρωσης και διακίνησης χρημάτων ανά τον κόσμο, οι τρομοκράτες δεν μπορούν να δράσουν.» Κόλιν Πάουελ, Υπουργός Εξωτερικών των Η.Π.Α.

Η τρομοκρατία στον 21^ο αιώνα, όπως έχουμε αναφέρει, αποτελεί ένα πολυσύνθετο φαινόμενο όπου η εξέταση της κάθε πτυχής της έχει ξεχωριστό ενδιαφέρον. Η σύγχρονη τεχνολογία, οι επικοινωνίες και η ευρεία διάδοση του internet αποτελούν βοηθητικά μέσα που επιτρέπουν στα τρομοκρατικά δίκτυα να συνεργάζονται σε όλο τον κόσμο, αυξάνοντας τις επιχειρησιακές τους δυνατότητες.

Μια βασική αρχή που διέπει μια τρομοκρατική ενέργεια είναι η παραδοχή ότι “τρομοκρατία δεν υπάρχει χωρίς λογιστική υποστήριξη”.

Παράγοντες που επηρεάζουν θετικά τη χρηματοδότηση των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων είναι η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η ελεύθερη διακίνηση

¹ Παπανικολάου, 2003

² Λάγγαρης, 2001

συναλλάγματος αλλά και η ανάπτυξη των υπολογιστών, χωρίς όμως να υπάρχει και αντίστοιχη εξέλιξη στα εργαλεία ελέγχου τους.

Οι τρομοκρατικές οργανώσεις ανά τον κόσμο χρηματοδοτούνται από ποικίλες πηγές, είτε νόμιμες είτε παράνομες.

Πηγές χρηματοδότησης:

❖ **Γραφεία διεκπεραίωσης τύπου Hawala ή αλλιώς Σύστημα Hawala**

‘Το σύστημα χαουάλα (hawala) είναι μια παλαιά, αλλά νόμιμη μέθοδος αποστολής χρημάτων από τη μια χώρα στην άλλη, με γνώμονα την εμπιστοσύνη. Στο σύστημα αυτό, το χρήμα στη “φυσική του μορφή” δεν κινείται από το ένα μέρος στο άλλο, μεταφέρεται μέσω μίας τηλεφωνικής επικοινωνίας ή με αποστολή fax μεταξύ των διαπραγματευτών που βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες. Κανένα συμβόλαιο δεν υπογράφεται και οι παραλήπτες λαμβάνουν έναν κωδικό αριθμό ή ένα απλό τεκμήριο, όπως ένα χαμηλής αξίας χαρτονόμισμα σχισμένο στα δυο, ως απόδειξη ότι τα χρήματα είναι καθ’οδόν. Με την πάροδο του χρόνου, οι συναλλαγές που κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση ακυρώνουν η μια την άλλη, κάτι που σημαίνει ότι κάθε φυσική μετακίνηση χρημάτων ελαχιστοποιείται. Ο παράγοντας της εμπιστοσύνης είναι το μοναδικό κεφάλαιο που διαθέτουν οι διαπραγματευτές του συστήματος. Βάση αυτής, οι χρήστες του χαουάλα έχουν στη διάθεσή τους ένα παγκόσμιο σύστημα παροχής υπηρεσιών που είναι φθηνό, γρήγορο και απαλλαγμένο από το πρόβλημα της γραφειοκρατίας¹.’ ‘Το σύστημα αυτό έχοντας ανακαλυφθεί από τους Κινέζους, που το αποκαλούσαν fei gain (ιπτάμενο χρήμα), υιοθετήθηκε από Άραβες εμπόρους ώστε να αποφεύγονται οι ληστείες στην οδό της μετάξης.(...) Σήμερα η σύγχρονη χαουάλα χρησιμοποιείται από εκατομμύρια Ασιάτες και Αφρικανούς μετανάστες, που θέλουν να στείλουν χρήματα στην πατρίδα τους. Η μυστικότητα και η ταχύτητα άλλωστε, των συναλλαγών είναι οι ιδιότητες του συστήματος που ελκύουν τις τρομοκρατικές ομάδες²’.

‘Το σύστημα αυτό, λένε, πως χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση του τρομοκρατικού χτυπήματος της Νέας Υόρκης την 11η Σεπτεμβρίου.

Ένα παράδειγμα εξηγεί τη λειτουργία του εν λόγω συστήματος: έστω ότι ένας τρομοκράτης σε μία ευρωπαϊκή χώρα χρειάζεται χρήματα. Τότε ο τρομοκράτης επικοινωνεί (π.χ. τηλεφωνικά) με τον δικό του άνθρωπο, ο οποίος παίζει τον ρόλο του ενδιάμεσου σε μία ασιατική χώρα. Ο ενδιάμεσος βρίσκει τον χρηματοδότη, ο οποίος

¹ Καθημερινή, 2001

² Ναπολεόνι, 2003: 212

είναι επίσης κάτοικος της ασιατικής χώρας, τον οποίο γνωρίζει προσωπικά και έχουν σχέσεις εμπιστοσύνης. Ο ενδιαμέσος ζητεί από τον χρηματοδότη να στείλει χρήματα στη συγκεκριμένη ευρωπαϊκή χώρα, φροντίζοντας να τα παραλάβει ο τρομοκράτης. Ο χρηματοδότης και ο τρομοκράτης μπορεί να μη γνωρίζονται μεταξύ τους. Στη συνέχεια, ο χρηματοδότης επικοινωνεί με τον μεταφορέα στη συγκεκριμένη ευρωπαϊκή χώρα, με τον οποίο γνωρίζονται προσωπικά, έχουν στενές σχέσεις εμπιστοσύνης και συνήθως συνεργάζονται επιχειρηματικά. Ο χρηματοδότης ζητεί από τον μεταφορέα να δώσει ένα συγκεκριμένο ποσό σε κάποιον που θα τον επισκεφθεί. Αυτός ο “κάποιος” είναι ο τρομοκράτης ή κάποιος εκπρόσωπός του. Ο μεταφορέας με τον τρομοκράτη δεν είναι απαραίτητο να γνωρίζονται. Επίσης, ο μεταφορέας μπορεί να μη γνωρίζει ότι τα χρήματα που δίνει θα καταλήξουν σε τρομοκρατικές ενέργειες. Στη συνέχεια, ο χρηματοδότης και ο μεταφορέας θα λύσουν τη χρηματική διαφορά μεταξύ τους, άλλη φορά, με κάποιον τρόπο. Συνήθως η διαφορά λύνεται με συμψηφισμό ενός αλληλόχρεου λογαριασμού που τηρείται εξωτραπεζικά¹.

❖ **Εμβάσματα Μεταναστών**

“Ένα σημαντικό στοιχείο στο ισοζύγιο πληρωμών της τρομοκρατίας αποτελούν τα εμβάσματα των εθνικιστών που ζουν στο εξωτερικό, είτε άμεσα είτε μέσω ειδικών ιδρυμάτων όπως η Nofaid για την οργάνωση IRA. Παρόλο που τα εμβάσματα αντιπροσωπεύουν μια σοβαρή πηγή ξένου συναλλάγματος, οι συνεισφορές των μεταναστών δεν έχουν μόνο τη μορφή των μετρητών, για παράδειγμα μπορούν να προσφέρουν υλικό, όπως διόπτρες νυκτός και αλεξίσφαιρα γιλέκα.

❖ **Φιλανθρωπικές Οργανώσεις**

Μια άλλη πηγή ξένου συναλλάγματος είναι οι φιλανθρωπικές οργανώσεις. Ιδιαίτερα οι ισλαμικές φιλανθρωπικές οργανώσεις είναι κανάλια μέσω των οποίων φτάνουν κάθε χρόνο στο ισλαμικό δίκτυο δισεκατομμύρια δολάρια κυρίως μέσω δωρεών. Προσφέρεται επίσης, από αυτές τις φιλανθρωπικές οργανώσεις ανθρωπιστική βοήθεια από μια σειρά ειδικών προγραμμάτων. Επιπλέον, κατασκευάζουν τζαμιά, ιερατικές σχολές, αγοράζουν όπλα και στηρίζουν τις διάφορες τρομοκρατικές επιθέσεις. Ο συνδυασμός ανθρωπιστικής βοήθειας και παράνομης δραστηριότητας είναι

¹ Καθημερινή, 2007

χαρακτηριστικό στοιχείο των ισλαμικών φιλανθρωπικών οργανώσεων, που συνδέονται με τρομοκρατικές ομάδες.

❖ **Απαγωγές**

Οι απαγωγές ξένων ή τουριστών ή εργατών μπορεί να αποτελέσουν πηγή ξένου συναλλάγματος για την κάλυψη των δαπανών των τρομοκρατικών οργανώσεων αν τα λύτρα καταβληθούν σε ισχυρό νόμισμα. Το 1991, η IUM απήγαγε ένα στέλεχος του Υπουργείου εσωτερικών της Κιργισίας και τέσσερις Ιάπωνες γεωλόγους, που εργάζονταν για λογαριασμό μιας μεταλλευτικής εταιρείας. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, η Ιαπωνική Κυβέρνηση κατέλαβε κρυφά στη IUM από δύο μέχρι έξι εκατομμύρια δολάρια για την απελευθέρωσή τους

❖ **Εγκληματικές δραστηριότητες**

Σύμφωνα με δήλωση του διευθυντή της τρομοκρατικής οικονομικής ανασκόπησης του F.B.I. Ντένις Λόρμερ το 2002, *δεν υπάρχει καμία χρηματοδοτική μέθοδος που να μην έχει αξιοποιηθεί από τις τρομοκρατικές ομάδες.*

Οι κλοπές αυτοκινήτων, οι ληστείες Τραπεζών, οι απαγωγές οικονομικά εύπορων ατόμων, πολιτικών, διπλωματών, τα οργανωμένα σχέδια απάτης με πιστωτικές κάρτες και κλεμμένες ταυτότητες είναι κάποιες από τις πολλές εγκληματικές δραστηριότητες που διαπράττονται και αποτελούν πηγή εσόδων για την τρομοκρατία.

❖ **Λαθρεμπόριο**

Αν και η απάτη είναι μια σημαντική πηγή εσόδων, η σημαντικότερη δραστηριότητα παραγωγής εσόδων είναι το λαθρεμπόριο, το οποίο συνιστά έγκλημα. Το λαθρεμπόριο κυμαίνεται από τσιγάρα, αλκοόλ, ναρκωτικά έως διαμάντια.(...) Ένα μεγάλο μέρος της οικονομίας του λαθρεμπορίου συνοψίζεται στην ακόλουθη φράση: *Το λαθρεμπόριο είναι μια βιομηχανία που ενισχύει ένοπλες ομάδες, εγκληματικές οργανώσεις και κράτη – πυρήνες και για αυτό αποτελεί και τη σημαντικότερη εγγραφή στο ισοζύγιο εσόδων και εξόδων της τρομοκρατίας.*

Χαρακτηριστικό παράδειγμα λαθρεμπορίου είναι το λαθρεμπόριο πετρελαίου όπου είναι μια ακόμα επιχείρηση στην οποία δρουν η τρομοκρατία, η εγκληματικότητα και η νόμιμη οικονομία. Λαθρέμποροι από το Ιράκ μίσθωναν φορτία, που απέπλεαν από το Νότιο Ιράκ και εισέρχονταν στα ιρανικά χωρικά ύδατα έναντι διοδίων ύψους 50 δολαρίων ανά τόνο. Οι Ιρανοί επαναστατικοί φρουροί που περιπολούσαν την περιοχή όχι

μόνο τους επέτρεπαν να διέρχονται από εκεί αλλά τους εφοδίαζαν και με πλαστά χαρτιά. Το ακατέργαστο πετρέλαιο μεταφερόταν στη συνέχεια από τα στενά του Ουρμούζ στη Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα κ.α. απ' όπου πουλιόταν στη διεθνή αγορά. Ήταν μια επικερδής δουλειά για τους λαθρέμπορους, για το Ιράν που επέβαλε φόρο σε όλο το ιρακινό πετρέλαιο το οποίο περνούσε λαθραία από το νερά του. Οι Ιρακινοί δηλαδή προσφέρουν πετρέλαιο σε λαθρέμπορους σε πολύ χαμηλή τιμή που φτάνει τα 95 δολάρια ανά μετρικό τόνο. Αυτό επιτρέπει σε ένα λαθρέμπορο, ο οποίος αγοράζει το πετρέλαιο στην τιμή αυτή, να καταβάλλει στους Ιρανούς 50 δολάρια ανά μετρικό τόνο και μετά να πουλάει το πετρέλαιο στον προορισμό του 205 δολάρια ανά μετρικό τόνο και να κερδίζει 50 ως 60 δολάρια ανά τόνο.

❖ “Μεταφορά” περιουσιακών στοιχείων

Ένοπλες ομάδες χρηματοδοτούνται και μέσω της “μεταφοράς” περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν από λεηλασίες, ληστείες, εκβιασμούς και αρπαγές.

Στη δεκαετία του 1970, η πολιτική εκβιασμών και ληστειών της ΕΤΑ εξάντλησε τον πλούτο της περιοχής των Βάσκων. Στο Νότιο Λίβανο, τα βασικά έσοδα των μελών της Χεζμπολάχ προέρχονται από τον εκβιασμό χρηματιστών, εμπόρων, επιχειρηματιών, ιδιοκτητών εστιατορίων και καταστηματαρχών¹.

7. ΤΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΤΗΣ 11^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

‘11 Σεπτεμβρίου 2001, η Νέα Υόρκη και όλος ο κόσμος παγώνουν όταν ένα αεροσκάφος της εταιρίας American Airlines, με 92 επιβαίνοντες, προσκρούει στον βόρειο Πύργο του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου, προκαλώντας καταστροφική έκρηξη. Πάνω από τον 75ο όροφο το κτίριο τυλίγεται στις φλόγες και ο πανικός που προκαλείται είναι άνευ προηγουμένου. Δεκάδες άνθρωποι σκοτώνονται, ενώ αρκετοί είναι αυτοί που πηδούν στο κενό για να σωθούν. Σωστικά συνεργεία και δημοσιογράφοι σπεύδουν στο σημείο και λίγα λεπτά αργότερα οι τηλεοπτικοί σταθμοί μεταδίδουν σε απευθείας σύνδεση ένα ακόμη

¹ Ναπολεόνι, 2003: 272 – 273, 275 – 277, 284 – 285

αεροσκάφος της ίδιας εταιρίας, με 64 επιβαίνοντες, να προσκρούει στον νότιο Πύργο του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου.

Η Αμερική παραδίδεται στον εφιάλτη της τρομοκρατίας. Δεν είναι μόνο η αμερικανοί πολίτες που δυσκολεύονται να πιστέψουν αυτό που συνέβη αλλά ολόκληρη η ανθρωπότητα. Ο αμερικανός πρόεδρος Τζόρτζ Γ. Μπους, που πραγματοποιεί επίσκεψη σε σχολείο της Φλόριντα, πληροφορείται τα γεγονότα από τον αρχηγό του γενικού επιτελείου και αμέσως κάνει την πρώτη του ανακοίνωση: *“Πρόκειται για εθνική τραγωδία. Δύο αεροσκάφη συνετρίβησαν στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου, σε μια ενδεχόμενη τρομοκρατική επίθεση εναντίον των Ηνωμένων Πολιτειών”*.

Όμως, το έργο των τρομοκρατών δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Μερικά λεπτά αργότερα η πτήση 77 της American Airlines, που ξεκίνησε από την Ουάσιγκτον και είχε προορισμό το Λος Άντζελες, με 64 επιβάτες, προσκρούει στο Πεντάγωνο, μέρος του οποίου καταρρέει. Κανείς δεν ξέρει τι θα ακολουθήσει και για προληπτικούς λόγους εκκενώνονται ο Λευκός Οίκος, το Καπιτώλιο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Ανώτατο Δικαστήριο και όλα τα ομοσπονδιακά κτίρια στην Ουάσιγκτον, καθώς επίσης και τα κτίρια των Ηνωμένων Εθνών και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Αλλά η τραγωδία στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου δεν έχει τελειώσει. Με διαφορά λίγων λεπτών, καταρρέουν διαδοχικά οι δίδυμοι πύργοι και ένα τεράστιο σύννεφο σκόνης καλύπτει τον ουρανό του Μανχάταν. Χιλιάδες άνθρωποι βρίσκουν τραγικό θάνατο κάτω από τόνους τσιμέντου.

Όπως έγινε αργότερα γνωστό, ένα ακόμα αεροσκάφος της United Airlines, που είχε απογειωθεί από το αεροδρόμιο του Νιου Τζέρσεϊ, με προορισμό το Λος Άντζελες, είχε καταληφθεί επίσης από τρομοκράτες. Τα σχέδιά τους, όμως, εικάζεται ότι ανέτρεψαν οι επιβάτες, που εξεγέρθηκαν, με αποτέλεσμα το αεροσκάφος να καταπέσει περίπου 100 χλμ. ανατολικά του Πίτσμπουργκ, στην πολιτεία της Πενσυλβάνια.

Υπολογίζεται ότι από τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου έχασαν τη ζωή τους περισσότεροι από 3.000 άνθρωποι. Από την πρώτη στιγμή, οι Η.Π.Α. χαρακτήρισαν ως υπ' αριθμόν ένα καταζητούμενο τον πολυεκατομμυριούχο Σαουδάραβα Οσάμα Μπιν Λάντεν, αρχηγό του τρομοκρατικού δικτύου της Αλ Κάιντα. Σε τηλεοπτικό διάγγελμα του προς τους αμερικανούς πολίτες, ο πρόεδρος Μπους υποσχέθηκε σκληρή απάντηση, όχι μόνο στους τρομοκράτες, αλλά και σε αυτούς που τους υποθάλπουν.

Περίπου ένα μήνα αργότερα, στις 8 Οκτωβρίου, οι Η.Π.Α. επιτέθηκαν στο Αφγανιστάν, ανατρέποντας τους Ταλιμπάν, που παρείχαν άσυλο στον Λάντεν. Στο όνομα του “πολέμου κατά της διεθνούς τρομοκρατίας”, το Μάρτιο του 2003 οι Η.Π.Α. επιτέθηκαν και στο Ιράκ, ανατρέποντας τον Σαντάμ Χουσεΐν, ενώ η Αλ Κάιντα απάντησε με επιθέσεις κατά συμμάχων των Αμερικανών, όπως στις 11_Μαρτίου 2004 στο σιδηροδρομικό δίκτυο της Μαδρίτης και στις 7 Ιουλίου 2005 στο μετρό του Λονδίνου. Όπως πολλοί αναλυτές είχαν προβλέψει, μετά την 11η Σεπτεμβρίου, ο κόσμος δεν θα είναι πια ο ίδιος...¹.

¹ Σαν Σήμερα, 2002 – 2008

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι Ι Ι

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

‘Μιας και εξετάσαμε τη διεθνή τρομοκρατία και τις μορφές της είναι ώρα να ασχοληθούμε και με τα “δικά μας”. Πρώτον και το κυριότερο ίσως όλων, είναι πως *δεν υπάρχει καμιά σύγκριση του “εδώ” με το “έξω”, ούτε στην έκταση ούτε στις μεθόδους ούτε στο επιδιωκόμενο πολιτικό αποτέλεσμα*. Ο αριθμός των νεκρών από το 1975 έως σήμερα δεν ξεπερνά τους 30, ενώ ένα χτύπημα Τσετσένων, Βάσκων ή ισλαμιστών ξεπερνάει κατά πολύ αυτό τον αριθμό. Έπειτα, οι ανθρωποκτονίες αφορούν επιλεγμένους στόχους με συμβολικό χαρακτήρα και όχι μαζικούς στόχους τυφλών χτυπημάτων. Οι ενέργειες των μεν εντάσσονται σε μια στρατηγική φθοράς του αντιπάλου, με πολιτική επιδίωξη την απόσυρσή του, άρα την απελευθέρωση της πατρίδας ή των ιερών τόπων, ενώ στα καθ’ ημάς τέτοιο θέμα δεν υπάρχει: οι ενέργειες έχουν κυρίως συμβολικό – επικοινωνιακό χαρακτήρα. Επόμενη διαπίστωση είναι ότι το κράτος εξάρθρωσε την “τρομοκρατία” όταν αυτή είχε ήδη ηττηθεί πολιτικά. Οι περισσότερες οργανώσεις ένοπλης βίας υπήρξαν εφήμερες. Απ’ αυτές που είχαν διαχρονική παρουσία, ο Ε.Λ.Α. είχε δηλώσει ότι σταματάει τη δράση του το 1995 έχοντας ήδη μειωμένη δραστηριότητα από καιρό και η Ε.Ο. 17N είχε σαφώς μειωμένη δράση τα τελευταία χρόνια, όπως δείχνουν και οι αριθμοί: ενώ η οργάνωση διέπραξε 23 ανθρωποκτονίες σε 27 χρόνια, δηλαδή σχεδόν μία το χρόνο, ενώ οι τελευταίες απέχουν τρία χρόνια μεταξύ τους (1994-1997-2000)¹.

1. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

‘Το φαινόμενο της τρομοκρατίας στην Ελλάδα αρχίζει να εμφανίζεται το 1974. Η επτάχρονη δικτατορία (1967-1974), εν μέρει καθυστέρησε την ανάπτυξη της τρομοκρατίας και ουσιαστικά αρχίζει να διαμορφώνεται με την εμφάνιση του Επαναστατικού Λαϊκού Αγώνα (Ε.Λ.Α.) το 1974 και της Επαναστατικής Οργάνωσης 17

¹ Αγγελόπουλος, 2005

Νοέμβρη (Ε.Ο. 17Ν) το 1975. Η ιδεολογία τους κατατάσσεται στο χώρο της αριστερής τρομοκρατίας, όπου δρα κατά της εξουσίας, του κράτους και των υποστηρικτών του¹.

‘Η τακτική και η στρατηγική των ελληνικών οργανώσεων ακολούθησαν από την εμφάνισή τους, ένα λίγο πολύ συγκεκριμένο *modus operandi*, δρώντας συνήθως κατά του κράτους.

Πιο αναλυτικά: Οι τρομοκρατικές οργανώσεις – ομάδες έχουν συγκεκριμένη δομή και διαδικασίες όπου λαμβάνονται οι συλλογικές αποφάσεις, τα μέλη της οργάνωσης έχουν συνήθως ρόλους λειτουργικά διαφορετικούς, υπάρχουν αναγνωρισμένοι ηγέτες σε θέσεις επίσημης ηγεσίας και έχει συλλογικούς στόχους τους οποίους επιδιώκει ως ομάδα, με συλλογική ευθύνη για τις πράξεις της².

‘Εκτός όμως από τον Ε.Λ.Α και τη 17Ν, έχουν απασχολήσει την ελληνική κοινωνία και άλλες μικρότερης δράσης τρομοκρατικές οργανώσεις όπως: η τρομοκρατική οργάνωση Ιούνης ’78, 1^η Μάη, Αντικρατική Πάλη, Επαναστατική Αλληλεγγύη, Επαναστατικοί Πυρήνες, Ε.Ο. Χρ. Κασσίμης, Ομάδες Λαϊκής Αντίστασης, Λαϊκός Αγώνας, Αυτόνομος Αντιεξουσιαστικός Πυρήνας, Οργάνωση Αντιεξουσιαστικών Κομμουνιστών, Λαϊκή Αγωνιστική Συσπείρωση κ.α.³.

2. ΤΑ Μ.Μ.Ε. ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Όπως μπορούμε να φανταστούμε, ένα γεγονός – είδηση για να “πουλήσει” πρέπει να περιλαμβάνει “αίμα”, “στέμμα”, “σπέρμα” και η τρομοκρατία περιλαμβάνει δύο από αυτά τα χαρακτηριστικά. “Αίμα” δηλαδή βία και πιο συγκεκριμένα υπέρμετρη βία και “στέμμα” δηλαδή πολιτικές – εξέχουσες προσωπικότητες. ‘Αρα δεν τίθεται θέμα αν θα μεταδοθεί ένα τρομοκρατικό γεγονός ή μια τρομοκρατική ενέργεια, το πρόβλημα που τίθεται όμως, είναι ο τρόπος της μετάδοσης της. Ο τρόπος δηλαδή που μεταδίδεται η είδηση, τα συναισθήματα που προκαλεί και η εξήγηση που δίνεται, μπορούν και διαμορφώνουν συγκεκριμένες απόψεις⁴. ‘Όμως ποια θα είναι η επίδραση της είδησης εξαρτάται και από τους αποδέκτες της, όπου η αποκωδικοποίηση αυτή έχει σχέση με το βαθμό της πνευματικής ωριμότητας, με τις επιδράσεις που δέχεται κάποιος από το

¹ Μπόση, 1996: 115

² ό. π. , :117

³ Τσουραμάνης, 2003: 184

⁴ Μπόση, 1996: 137

περιβάλλον του και με τα βιώματά του. Επομένως, διαφορετική επίδραση θα έχει σε πνευματικά ώριμα ή ανώριμα άτομα, σε άτομα που ζουν σε μια μικρή ή μεγάλη πόλη, σε άτομα μορφωμένα ή αμόρφωτα, σε άτομα που έχουν αντιμετωπίσει δυσκολίες στη ζωή τους ή όχι¹.

Ειδικότερα όπως παρατηρείται² σε ένα τρομοκρατικό χτύπημα για παράδειγμα, έμφαση από τα Μ.Μ.Ε. δίνεται στα φυσικά συμβάντα, στην ταλαιπωρία δηλαδή των θυμάτων και όχι στους σκοπούς ή τους στόχους των θυτών κι αυτό γιατί είναι πιο εμπορικό και σαν ανταγωνιστικές και ιδιωτικές επιχειρήσεις τα Μ.Μ.Ε. ενδιαφέρονται για τα κέρδη τους.

Βέβαια υπάρχει και η άλλη όψη του νομίσματος, όπου οι κυβερνήσεις δεν θέλουν να βγαίνουν στη δημοσιότητα οι απόψεις που έχουν γι αυτές οι τρομοκρατικές οργανώσεις. Αυτό που επιδιώκουν είναι να εμφανίζουν τους τρομοκράτες σαν εγκληματίες του ποινικού κώδικα γιατί φοβούνται μη τυχόν και αποδυναμωθούν σε περίπτωση που οι απόψεις τους βρουν κοινωνική υποστήριξη.

1. Μ.Μ.Ε. και τρομοκράτες

Όπως σημειώνει επιπλέον η Μπόση, μέσα από τα Μ.Μ.Ε. έχει παρατηρηθεί και ο διάλογος μεταξύ τρομοκρατικών οργανώσεων και κομμάτων ή πολιτικών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι απαντήσεις που έδιναν διάφοροι πολιτικοί στις προκηρύξεις της 17 Νοέμβρη μέσα από τον τύπο, οι “συζητήσεις” που είχαν υπάρξει μεταξύ δημοσιογράφων και τρομοκρατικών οργανώσεων, οι μεν πρώτοι χρησιμοποιώντας τις εφημερίδες δημοσιεύοντας τα άρθρα τους και οι δεύτεροι στέλλοντας την απάντησή τους σ’ αυτές.

Όμως έχει παρατηρηθεί και το εξής παράλογο, από την μια πλευρά ο τύπος να καταδικάζει την τρομοκρατική οργάνωση για την εκτός νόμου πράξη της, από την άλλη να μην την καταδικάζει ως ηθικά απαράδεκτη. Χαρακτηριστικό είναι το άρθρο της Αυριανής στις 13-11-1988 όπου μεταξύ άλλων γράφει « Έχει δίκιο η 17 Νοέμβρη. Η Αυριανή όπως επανειλημμένα έχει γράψει, είναι εναντίον της βίας και καταδικάζει όλες τις τρομοκρατικές ομάδες που νομίζουν πως με ένα πιστόλι μπορούν να λύσουν τα μεγάλα πολιτικά και

¹ Τσουραμάνης, 2003: 178

² Μπόση, 1996: 137

οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος...Από την άλλη όμως πλευρά δεν μπορούμε παρά να ομολογήσουμε πως τα περισσότερα από αυτά που γράφει η χθεσινή προκήρυξη της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη, είναι σωστά.

2. Μ.Μ.Ε. και κράτος

Επίσης η ίδια παρατηρεί ότι, οι κυβερνήσεις κατά καιρούς έχουν χρησιμοποιήσει διάφορα μέτρα για να πετύχουν τον περιορισμό της πληροφόρησης του κοινωνικού συνόλου σχετικά με τις τρομοκρατικές απόψεις. Τέτοια μέτρα είναι ο έλεγχος των κρατικών Μ.Μ.Ε., ο έμμεσος έλεγχος των ιδιωτικών Μ.Μ.Ε. μέσω διώξεων, η απόκρυψη συγκεκριμένων ειδήσεων ακόμα και η αλλαγή της νομοθεσίας.

Διάφορες θεωρίες Αμερικανών σχετικά με τα ανωτέρω μέτρα, που εφαρμόστηκαν και στη χώρα μας, μπορεί να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι η αύξηση της τρομοκρατίας οφείλεται στην ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών. Η τρομοκρατία ανθίζει με τη δημοσιότητα, υποστηρίζει αυτή η θεωρία, και ως εκ τούτου η κάλυψη από τα Μ.Μ.Ε. της δίνει ώθηση για περαιτέρω ανάπτυξη. Η προκήρυξη, το μέσο που χρησιμοποιεί η τρομοκρατική οργάνωση για τη μετάδοση του μηνύματός της χρησιμοποιείται εξίσου από τον Τύπο για εμπορικούς λόγους. Οι μεν τρομοκράτες θέλουν να μεταδώσουν το μήνυμά τους ο δε Τύπος να αυξήσει την κυκλοφορία του.

Τα αποτελέσματα αυτού του σκεπτικού έχουν οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι χωρίς δημοσιότητα, η τρομοκρατία θα εξαφανιστεί, έως τώρα όμως δεν έχει φανεί εάν η δημοσιότητα εξυπηρετεί τους τρομοκράτες ή ότι τελικά αλλάζει την άποψη που έχει για αυτούς το κοινωνικό σύνολο.

Στην Ελλάδα παρά την απαγόρευση δημοσίευσης των προκηρύξεων των τρομοκρατικών οργανώσεων (1991-1993), δεν υπήρξε ουδεμία τεκμηριωμένη έρευνα που να δείχνει ότι το κοινωνικό σύνολο έχει προσχωρήσει στις απόψεις της 17 Νοέμβρη¹.

¹ Μπόση, 1996: 139, 141 – 142

3. Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Για να είναι πετυχημένη η δράση μιας τρομοκρατικής οργάνωσης εξαρτάται από την καλή οργάνωσή της και από τον τρόπο δράσης της.

Οι περισσότερες τρομοκρατικές οργανώσεις διαχωρίζονται σε μικρότερες ολιγομελείς ομάδες, όπου παίρνουν εντολές για τους στόχους, τον τρόπο και τον χρόνο δράσης, από τα ηγετικά στελέχη. Ο διαχωρισμός αυτός οφείλεται αφενός, στην ασφάλεια των μελών της οργάνωσης, δηλαδή να μην γνωρίζονται τα άτομα των διαφόρων υποομάδων μεταξύ τους, ώστε αν συλληφθεί κάποιο μέλος από την αστυνομία να μην είναι σε θέση να κάνει αποκαλύψεις και να προδώσει τους υπολοίπους και αφετέρου, οι διάφορες υπο-ομάδες εξειδικεύονται σε διάφορους τομείς δράσης. Έτσι, τα μέλη της μιας υπο-ομάδας εκπαιδεύονται στις ληστείες, της άλλης στις ανατινάξεις ή στους εμπρησμούς κ.ο.κ..

Για να συνεχίσει την ύπαρξή της μια τρομοκρατικής οργάνωσης μια απ' τις σημαντικότερες προϋποθέσεις είναι οι οικονομικοί πόροι που πρέπει να εξασφαλίσει, είτε για τη μίσθωση καταφυγίων και εξαγορά συνειδήσεων είτε για την προμήθεια εκρηκτικών υλών και έκδοση πλαστών διαβατηρίων ή ταυτοτήτων. Οι πιο συνηθισμένοι τρόποι απόκτησης χρημάτων είναι οι απαγωγές, οι ληστείες τραπεζών ή χρηματοποστολών αλλά και η οικονομική βοήθεια που προσφέρουν οι λεγόμενοι “ συμπαθούντες” την οργάνωση.

Επίσης, η καλή οργάνωση των τρομοκρατικών οργανώσεων οφείλεται και σε άλλους σημαντικούς παράγοντες όπως: τα μέτρα ασφαλείας που παίρνουν τα μέλη της ομάδας ώστε να μην συλληφθούν από την αστυνομία, η πληροφόρηση σχετικά με τις κινήσεις των αντιπάλων της, η μυστικότητα με την οποία περιβάλλει την κάθε της ενέργεια, τόσο στο στάδιο της απόφασης όσο και στη διάρκεια της εκτέλεσης, ο προσεκτικός και λεπτομερής σχεδιασμός κάθε τρομοκρατικής οργάνωσης και η ανάθεσή της στα κατάλληλα πρόσωπα που θα εξασφαλίσουν την επιτυχημένη έκβασή της και τέλος η ικανότητα της να αποκομίζει πολιτικά οφέλη χάρη στη δημοσιότητα που παίρνουν οι πράξεις της¹.

¹ Τσουραμάνης, 1983: 155 – 156

4. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ 17 ΝΟΕΜΒΡΗ (Ε.Ο. 17Ν)

Εικοσιεπτά χρόνια δράσης θα συμπλήρωνε τον Δεκέμβριο του 2002 η οργάνωση “φάντασμα” αν δεν μεσολαβούσε η έκρηξη στον Πειραιά τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου. Εικοσιεπτά χρόνια δράσης δεν είναι λίγα, ειδικά όταν λάβει κανείς υπόψη του ότι η δράση αυτή περιελάμβανε δολοφονίες (εκτελέσεις κατά την ίδια την οργάνωση), βομβιστικές ενέργειες, επιθέσεις με ρουκέτες, τραυματισμούς και προκηρύξεις με θύματα Έλληνες αλλά και ξένους.

‘Η Ε.Ο. 17Ν πήρε το όνομά της από την 17η Νοεμβρίου, ημέρα που γιορτάζεται στην Ελλάδα η εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973. Αυτοπροσδιορίστηκε ως μαρξιστική και αντιιμπεριαλιστική, ενώ οι προκηρύξεις της είχαν έντονο αντιαμερικανικό χαρακτήρα. Κατά τα τελευταία χρόνια δράσης της αποκαλύφθηκε ότι είχε προβεί σε σειρά ληστειών τραπεζών με μεγάλη λεία, γι’ αυτό κατηγορήθηκαν αρκετά από τα μέλη της ότι συμμετείχαν σε αυτή με σκοπούς κυρίως οικονομικούς και λιγότερο πολιτικούς. Ωστόσο, τα μέλη της οργάνωσης υποστήριζαν ότι οι ληστείες αυτές αποσκοπούσαν αποκλειστικά στην ανεύρεση χρημάτων για την χρηματοδότηση των ιδεολογικών επιθέσεών της.

Η Ε.Ο. 17 Νοέμβρη ξεκίνησε την δράση της την νύχτα της 23 Δεκεμβρίου 1975 με τη δολοφονία του σταθμάρχη της CIA στην Αθήνα, Ρίτσαρντ Γουέλς, έξω από το σπίτι του στο Ψυχικό.

Είχε 27 χρόνια δράσης με δολοφονικές επιθέσεις που προκάλεσαν 23 νεκρούς και πολλούς τραυματίες, πολυάριθμες εκρήξεις βομβών, εκτοξεύσεις ρουκετών και ληστείες τραπεζών, και αποστολή προκηρύξεων με τις πολιτικές της θέσεις σε εφημερίδες μετά από κάθε ενέργεια¹.

¹ Βικιπαίδεια, 2007

Το οργανόγραμμα και ο κώδικας λειτουργίας της 17N

Σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας “Ελευθεροτυπία”, υπάρχει ένα 16σέλιδο χειρόγραφο κείμενο, με το γραφικό χαρακτήρα του Πάτροκλου Τσελέντη, όπου μπορούμε να δούμε τη δομή της οργάνωσης, τον τρόπο λήψης των αποφάσεών της, τα μέτρα προστασίας της, το καθήκον εχεμύθειας αλλά και τον τρόπο στρατολόγησης των υποψήφιων μελών της.

Πιο αναλυτικά:

‘Μέλη της οργάνωσης είναι όσοι αποδέχονται την αναγκαιότητα της ένοπλης λαϊκής βίας για την κατάκτηση των στόχων του σοσιαλισμού και της λαϊκής εξουσίας, όχι μόνο θεωρητικά και αφηρημένα, αλλά την εφαρμογή της στη συγκεκριμένη πολιτική πραγματικότητα του ελεγχόμενου κοινοβουλευτισμού. Γίνονται επίσης μέλη όσοι επιθυμούν να δουλέψουν ενεργά και με αφοσίωση για την πραγματοποίηση των στόχων της οργάνωσης, μέσα στη συγκεκριμένη οργανωτική δομή της.

Μια από τις βασικότερες αρχές της οργάνωσης είναι ότι δεν δέχεται μέλη που θέλουν να δουλέψουν μόνο σ' έναν τομέα ή σε μία δραστηριότητα, π.χ. πολιτική και όχι στρατιωτική. Τα μέλη δέχονται ότι μπορούν να δουλέψουν οπουδήποτε χρειασθεί. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν τομείς δραστηριοτήτων για ορισμένα χρονικά διαστήματα και συγκεκριμένες υπευθυνότητες, ούτε ότι δεν λαμβάνονται υπόψη οι αδυναμίες, η απειρία, τα προσόντα και οι προτιμήσεις του κάθε συντρόφου και δεν στέλνονται αμέσως νέοι και άπειροι σύντροφοι, χωρίς την απαραίτητη προετοιμασία στις δυσκολότερες δουλειές.

Κάθε μέλος οφείλει να βρίσκει τρόπους για να συνδυάζει σωστά την επαγγελματική, προσωπική και οικογενειακή ζωή με την επαναστατική του δραστηριότητα στην οργάνωση, έτσι ώστε από τη μια να μη δημιουργεί υπόνοιες στο περιβάλλον του αλλά και στην αστυνομία, για τις απουσίες του κι από την άλλη να μην παραμελεί τη δουλειά του στην οργάνωση.

Τα μέλη της οργάνωσης δουλεύουν σε πυρήνες 3-5 συντρόφων και όπου για διάφορους λόγους αυτό δεν είναι δυνατό, το μέλος δουλεύει σε διμερή επαφή με άλλο σύντροφο. Στις διάφορες δουλειές μέσα στους πυρήνες υποχρεώνονται να τηρούν με σχολαστικότητα και αυστηρότητα τα μέτρα ασφαλείας που απορρέουν από την αναγκαιότητα της παρανομίας και της συνωμοτικότητας. Το μέλος δεν αναφέρει τίποτα για την επαναστατική του δραστηριότητα σε κανέναν απολύτως και ούτε αφήνει να εννοηθεί κάτι τέτοιο ακόμη και στα πιο στενά και αγαπημένα του πρόσωπα. Με αυτά

που μαθαίνει μέσα στην οργάνωση γίνεται υπεύθυνο όχι μόνο για την ασφάλειά του αλλά και για την ασφάλεια των άλλων συντρόφων και της οργάνωσης. Γι' αυτό οφείλει να μαθαίνει όσο το δυνατό λιγότερα και μόνο αυτά που χρειάζονται για τη δουλειά. Γενικά προσπαθεί να μη μαθαίνει.

Κανένας δεν πρέπει να κρατάει γραμμένο τίποτα για άλλο σύντροφο, όπως ονόματα, διευθύνσεις, φωτογραφίες και τηλέφωνα. Ούτε ακόμη και με κώδικες γιατί μπορεί να σπάσουν πολύ εύκολα. Επίσης, πρέπει να υπάρχει μεγάλη προσοχή στα τηλέφωνα. Κανένας δεν πρέπει να τηλεφωνήσει σε άλλο σύντροφο και να του μιλάει με υπονοούμενα, μυσόλογα και συνθηματικά. Γιατί αυτό είναι γνωστό στην αστυνομία και το αποτέλεσμα μπορεί να είναι καταστροφικό. Δεν πρέπει να πραγματοποιούνται τηλεφωνήματα ούτε σε συντρόφους ούτε σε βοηθητικά μέλη που θεωρούνται καθαροί, γιατί οι παρακολουθήσεις τηλεφώνων γίνονται κατά περιόδους και δειγματοληπτικά. Ακόμη δεν πρέπει να γίνονται ομιλίες μέσα στα σπίτια ή σε δωμάτια όπου υπάρχει τηλέφωνο, γιατί μπορεί να τοποθετηθεί εύκολα μικροπομπός. Κάθε μέλος πυρήνα οφείλει να βρίσκει 3 μέλη για επαφές που πρέπει περιοδικά να αλλάζουν, γιατί πρέπει να αποφεύγονται όσο είναι δυνατό τα στέκια.

Η στρατολόγηση μελών γίνεται σε τρεις φάσεις. Καταρχήν ο σύντροφος που έχει να προτείνει κάποιον κάνει αρκετές πολιτικοϊδεολογικού χαρακτήρα συζητήσεις όχι μόνο πάνω στην αναγκαιότητα της παράνομης βίαιης λαϊκής δραστηριότητας, αλλά και σε γενικότερα ζητήματα που αφορούν το κίνημα, για να διαπιστώσει το βαθμό συνειδητοποίησης του υποψηφίου. Όταν αντιληφθεί ότι οι απόψεις του είναι παραπλήσιες, αναφέρει την περίπτωσή του σ' ένα μέλος της Εκτελεστικής Γραμματείας με λεπτομέρειες γύρω από το παρελθόν του. Η απόφαση παίρνεται από αυτούς τους δύο. Αν όμως ο υποψήφιος είναι “καμένος”, είτε ο σύντροφος που τον προτείνει είναι “καμένος”, τότε πρέπει πριν τον πλησιάσουν απ' την οργάνωση να γίνει έρευνα από άλλο ανεξάρτητο δρόμο, για να διασταυρωθούν οι πρώτες πληροφορίες. Στη συνέχεια αν όλα είναι θετικά τότε συνεχίζουν στη δεύτερη φάση της στρατολόγησης. Είτε αυτός που τον προτείνει είτε κάποιος άλλος, τον βάζει να κάνει ορισμένες μικροδουλειές, με κάποιο ρίσκο ώστε να δοκιμαστεί. Είναι η βοηθητική περίοδος. Προσοχή! Μέχρις εδώ δεν αναφέρεται σε καμία περίπτωση όνομα οργάνωσης. Αυτός βέβαια μπορεί να υποψιάζεται, αλλά είναι άλλο η υποψία και άλλο η επιβεβαίωση, που μετράει πολύ εάν αυτός σ' αυτή τη φάση κάνει πίσω για διάφορους λόγους. Όταν ο καινούριος σύντροφος έχει κάνει μικροδουλειές και έχει αφομοιώσει τον τρόπο λειτουργίας και ότι όλα πάνε

καλά, του ανακοινώνεται το όνομα της οργάνωσης γίνεται κανονικό μέλος της και εντάσσεται σε κάποιον πυρήνα.

Μετά από κάθε ενέργεια πρέπει να γίνεται ανάλυση-κριτική και να επισημαίνονται τα αδύνατα σημεία και τα λάθη. Στην κριτική η έμφαση δεν πρέπει να δίνεται στο σύντροφο που έκανε το λάθος, αν όμως μετά από διάφορες συζητήσεις-κριτικές το λάθος επαναλαμβάνεται από τον ίδιο σύντροφο επέρχεται η διαδικασία επιβολής ποινής. Αυτές οι ποινές έχουν ηθικό χαρακτήρα και είναι: α. ελαφρά επίπληξη, β. αυστηρή επίπληξη ή μομφή, γ. κόψιμο από τη δουλειά της οργάνωσης για ορισμένο χρονικό διάστημα, δ. ανάκληση υπεύθυνου πυρήνα ή μέλους γραμματείας μετά από σοβαρό λάθος ή παραμέληση καθήκοντος.

Αν κάποιο μέλος αποχωρήσει μελλοντικά από την οργάνωση υποχρεώνεται σε πλήρη εχεμύθεια. Δεν πρέπει να αναφέρει πουθενά ό,τι έμαθε για τα μέλη και το οργανωτικό σχήμα ούτε για τις μεθόδους που χρησιμοποιεί η οργάνωση ή τα διάφορα υλικά που έχει. Σε περίπτωση σύλληψης κάθε σύντροφος πρέπει να έχει προκαθορισμένη μια λεζάντα που να την έχει συζητήσει από πριν με τον υπεύθυνο πυρήνα. Γενικά δεν επιτρέπεται να μιλάνε ακόμη και όταν συλληφθούν με υλικά. Σε περίπτωση βασανιστηρίων οφείλουν να κρατήσουν 48 ώρες, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι μετά θα μιλήσουν, και ακόμη και αν μιλήσουν να πούνε από τα 10 που ξέρουν το 1. Γι' αυτό είναι πολύτιμο να υπάρχουν από τα πριν έτοιμες λεζάντες του τύπου: «Εγώ ξέρω μόνο αυτό, το 'μαθα έτσι» και τέρμα. Αλλιώς αν δεν έχουν μελετηθεί από πριν, η καλύτερη τακτική είναι το κλειστό στόμα, γιατί θα υπάρχουν σίγουρα αντιφάσεις, τις οποίες θα εκμεταλλευθούν οι αστυνομικοί. Σε περίπτωση σύλληψης συντρόφου, η οργάνωση αφήνει την πρωτοβουλία σε αυτόν για τη γραμμή υπεράσπισης που θα ακολουθήσει. Γιατί μπορεί αυτός να έχει συλληφθεί τυχαία, δίχως κανένα ενοχοποιητικό στοιχείο και η τυχόν πρωτοβουλία της οργάνωσης ακόμη και με υπόδειξη συγκεκριμένου δικηγόρου να τον κάψει, ενώ οι συνθήκες σύλληψής του να του επιτρέπουν να κάνει τον άσχετο και η οργάνωση από την άλλη να το αγνοεί.

Αποφυλάκιση συντρόφων. Μετά όμως από αυτή την πρώτη στιγμή, η οργάνωση αναλαμβάνει να βοηθήσει σε όλη τη διαδικασία (δικηγόρο, οικογένειά του, επαφή, καμπάνιες κ.λπ.). Αν καταδικασθεί, η οργάνωση αναλαμβάνει να κάνει το παν για να τον βγάλει από τη φυλακή.

Τα Εκτελεστικά όργανα της οργάνωσης

Συνδιάσκεψη: Είναι το ανώτερο όργανο της οργάνωσης. Συνέρχεται περίπου μία φορά το χρόνο και συγκροτείται από 1 ή 2 αντιπροσώπους κάθε πυρήνα, ανάλογα εάν είναι 3μελής ή 5μελής. Η συνδιάσκεψη κάνει απολογισμό δουλειάς, αποφασίζει τη στρατηγική και τακτική της οργάνωσης για τον ερχόμενο χρόνο, το είδος, το πολιτικό περιεχόμενο, το χρόνο και κατά προσέγγιση των αριθμό των ενεργειών. Παίρνει τις πολιτικές αποφάσεις και θέσεις της οργάνωσης, καθορίζει την πολιτική επαφών, όπως και τα κριτήρια για τη διαχείριση του ταμείου.

Εκτελεστική Γραμματεία: Είναι το όργανο που εκπροσωπεί την οργάνωση τόσο προς τα έξω όσο και προς τα μέσα ανάμεσα στις συνδιασκέψεις. Είναι πολιτικό όργανο με εκτελεστικές αρμοδιότητες και όχι απλώς συντονιστικές. Ακόμα είναι το κέντρο εξουσίας που αποφασίζει για οποιοδήποτε σοβαρό ζήτημα δημιουργηθεί στην καθημερινή δουλειά. Για να εκλεγεί κάποιος μέλος της Ε.Γ. πρέπει να έχει πάρει μέρος τουλάχιστο σε μια μεγάλη επιχείρηση¹.

Η δράση της 17Ν

‘Οι κυριότερες τρομοκρατικές ενέργειες που συνδέονται με την οργάνωση είναι οι εξής:

23/12/1975: Δολοφονείται με περίστροφο ο σταθμάρχης της CIA στην Ελλάδα Ρίτσαρντ Γουέλτς.

14/12/1976: Δολοφονία του απότακτου αστυνομικού-εκ των αρχιβασιανιστών της χούντας- Ευάγγελου Μάλλιου σε μία περίοδο που τα σκάνδαλα της χούντας βγαίνουν στην επιφάνεια.

16/1/1980: Δολοφονία του υποδιευθυντή των ΜΑΤ, Παντελή Πέτρου και του

¹ Ελευθεροτυπία, 2002

οδηγού του Σωτήρη Σταμούλη στο Παγκράτι.

15/11/1983: Δολοφονία του πλοίαρχου Τζορτζ Τσάντες, ανώτερου στελέχους της Τζασμάκ στην Αθήνα, καθώς επίσης και του οδηγού του Νίκου Βελούτσου στο Ψυχικό.

21/2/85: Δολοφονία στο Κολωνάκι του εκδότη της εφημερίδας «Απογευματινή» Νίκου Μομφεράτου και του οδηγού του Γιώργου Ρουσέτη.

15/5/1985: Αστυνομικές δυνάμεις δίνουν μάχη με ενόπλους στου Γκύζη. Νεκρός ο Χρήστος Τσουτσουβής, 32 ετών, ο οποίος φέρεται ως μέλος της οργάνωσης «Αντικρατική Πάλη».

8/4/1986: Δολοφονία στο Κολωνάκι του βιομήχανου Δημήτρη Αγγελόπουλου.

24/4/1987: Επίθεση με βόμβα σε αμερικανικό στρατιωτικό λεωφορείο στου Ρέντη.

10/8/1987: Επίθεση με βόμβα σε αμερικανικό λεωφορείο στο Καβούρι.

1/10/1987: Η περίφημη μάχη της Καλογρέζας. Έπειτα από ανταλλαγή πυρών με αστυνομικούς, σκοτώνεται ο Μιχάλης Πρέκας, 32 ετών από τη Σαντορίνη, που θεωρήθηκε ο διάδοχος του Χρήστου Τσουτσουβή στην «Αντικρατική Πάλη».

Συλλαμβάνονται ο Χριστόφορος Μαρίνος και ο Κλέαρχος Σμυρναίος.

1/3/1988: Δολοφονία του βιομήχανου Αλέξανδρου Αθανασιάδη - Μποδοσάκη στη Φιλοθέη.

23/3/1988: Τέσσερις βόμβες εναντίον αυτοκινήτων Τούρκων διπλωματών στο Παγκράτι.

23/7/1988: Δολοφονία του ναυτικού ακολούθου των Η.Π.Α. Γουίλιαμ Νορντίν στο Κεφαλάρι.

10/1/1989: Τραυματισμός του εισαγγελέα Κωνσταντίνου Ανδρουλιδάκη, ο οποίος πεθαίνει τον επόμενο μήνα.

8/5/1989: Απόπειρα δολοφονίας κατά του πρώην υπουργού Γεωργίου Πέτσου στη Φιλοθέη.

26/9/1989: Το κτύπημα ορόσημο για την πορεία της 17Ν. είναι η δολοφονία στο Κολωνάκι του βουλευτή της ΝΔ, Παύλου Μπακογιάννη, όπου ήταν ο πρώτος πολιτικός – θύμα της 17Ν. Αυτό το κτύπημα εκτιμάται ότι προκάλεσε σημαντικές αλλαγές στη δομή και το μετέπειτα τρόπο δράσης της οργάνωσης.

25/12/1989: Σε μία επίδειξη δύναμης η 17Ν κλέβει ρουκέτες και άλλα πυρομαχικά από το στρατόπεδο Συκουρίου της Λάρισας.

10/7/1990: Επίθεση με ρουκέτα εναντίον της πολυεθνικής «Πρόκτερ εντ Γκαμπλ».

20/11/1990: Επίθεση με τρεις ρουκέτες εναντίον του επιχειρηματία Βαρδή Βαρδινογιάννη, τον οποίο σώζει η θωράκιση του αυτοκινήτου του και η μη συντονισμένη πυροδότηση του παγιδευμένου αυτοκινήτου σε δρόμο της νέας Ερυθραίας.

16/12/1990: Επίθεση με δύο ρουκέτες εναντίον των γραφείων της ΕΟΚ στη Λεωφ. Βασιλίσσης Σοφίας.

24/1/1991: Έκρηξη βόμβας στα γραφεία του Γάλλου Στρατιωτικού Ακολούθου.

28/1/1991: Επίθεση με ρουκέτα εναντίον των γραφείων της «Αμέρικαν Εξπρές» στην οδό Πανεπιστημίου.

13/3/1991: Δολοφονία του Αμερικανού λοχία Ρόναλντ Σπιούαρτ στην Άνω Γλυφάδα.

7/10/1991: Δολοφονία του Τούρκου αναπληρωτή Ακολούθου Τύπου, Τσετίν Γκιοργκιού στο Παγκράτι.

23/3/1992: Το λεγόμενο φιάσκο της οδού Λουίζης Ριανκούρ όπου διαφεύγουν οι ένοπλοι και πιστεύεται ότι η αστυνομία ακούμπησε τη 17N αλλά την έχασε!

14/7/1992: Τηλεπυροδοτούμενη ρουκέτα κατά του υπουργού Οικονομικών Γιάννη Παλαιοκρασσά στο κέντρο της Αθήνας. Νεκρός ο 22χρονος φοιτητής Θάνος Αξαρλιάν.

24/1/1994: Δολοφονία του πρώην διοικητή της Εθνικής Τράπεζας, Μιχάλη Βρανόπουλου.

4/7/1994: Δολοφονία του Συμβούλου της Τουρκικής Πρεσβείας στην Αθήνα, Ομέρ Σιπαχιογλου.

15/3/1995: Επίθεση κατά των εγκαταστάσεων του «MEGA CHANNEL» στην Αθήνα.

15/2/1996: Επίθεση με ρουκέτα κατά της Αμερικανικής Πρεσβείας. Το κτύπημα χαρακτηρίστηκε περισσότερο εντυπωσιακό παρά «επιχειρησιακής και ιδεολογικής αποτελεσματικότητας».

28/5/1997: Δολοφονία του εφοπλιστή Κώστα Περατικού, ο οποίος πέντε χρόνια νωρίτερα είχε αγοράσει τα ναυπηγεία της Ελευσίνας από το δημόσιο και τρία χρόνια αργότερα τα εγκατέλειψε με χρέη 27 δισ. δραχμών.

1/4/1999: Επίθεση με ρουκέτα εναντίον των γραφείων του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

17/4/1999: Επίθεση με ρουκέτα εναντίον του Γερμανού Πρεσβευτή στο Χαλάνδρι. Η 17N αφήνει για πρώτη φορά ίχνη. Μία τραγιάσκα και σταγόνες αίματος.

15/6/2000: Δολοφονία του Βρετανού Στρατιωτικού Ακολούθου στην Αθήνα, Στίβεν Σόντερς¹.

Η δίκη της 17N

Η δίκη άρχισε στις 3 Μαρτίου 2003 και έληξε έπειτα από εννέα μήνες και 14 ημέρες (162 συνεδριάσεις), στις 17 Δεκεμβρίου, με την επιβολή από το δικαστήριο των ποινών όπου και ήταν μια πολύμηνη δίκη που προξένησε το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης. Δικάστηκαν ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, όπου η παραπομπή τους εκεί προκάλεσε δημόσιες συζητήσεις για τη συνταγματικότητα της, καθώς το Σύνταγμα στο άρθρο 97 παρ. 1 προβλέπει ότι τα πολιτικά εγκλήματα δικάζονται μόνο από Μεικτά Ορκωτά Δικαστήρια, που αποτελούνται από τρεις τακτικούς δικαστές και τέσσερις ενόρκους. Ανέκυψε σχετικά το ερώτημα κατά πόσο τα εγκλήματα της Ε.Ο. 17N ήταν πολιτικά. Υποστηρίχθηκαν σχετικά δύο κυρίως απόψεις:

Η μία απέρριπτε το χαρακτηρισμό των εγκλημάτων της οργάνωσης ως πολιτικών με το επιχείρημα ότι εγκλήματα κατά του δημοκρατικού πολιτεύματος δεν είναι πολιτικά και ότι η σχετική διάταξη του Συντάγματος σκοπό έχει να προστατεύσει αυτούς που αντιστέκονται σε δικτατορικά καθεστάτα.

Ενώ η δεύτερη άποψη τασσόταν με το χαρακτηρισμό των εγκλημάτων ως πολιτικών με το επιχείρημα ότι το Σύνταγμα δε διακρίνει κατά ποιου πολιτεύματος στρέφονται τα εγκλήματα αλλά μόνο αν κίνητρό τους είναι η πολιτική ιδεολογία, αφού δεν ορίζει ευνοϊκή μεταχείριση γι' αυτά παρά μόνο την εκδίκασή τους από ενόρκους.

Τελικά το δικαστήριο δέχθηκε ότι τα εγκλήματα δεν είναι πολιτικά και ότι ορθώς παραπέμφθηκαν σε δίκη ενώπιόν του οι κατηγορούμενοι ως μέλη της 17N. Στη σχετική παρεμπόδιουσα απόφασή του δέχθηκε “ως πολιτικό έγκλημα εκείνο που απευθύνεται αμέσως κατά της πολιτείας και τείνει στην ανατροπή ή αλλοίωση της καθεστηκυίας τάξης που υπάρχει σύμφωνα με το ισχύον πολίτευμα. Κάθε άλλο έγκλημα δεν υπάγεται στην έννοια του πολιτικού εγκλήματος, έστω κι αν τελέστηκε από το δράστη με αφορμή τα πολιτικά του φρονήματα.” Οι συλληφθέντες κατηγορήθηκαν για τη διάπραξη σωρείας εγκλημάτων, μεταξύ άλλων σύστασης συμμορίας, κατοχής εκρηκτικών υλών, ανθρωποκτονιών, ληστειών κ.λπ., τα οποία κατά την κρίση του δικαστηρίου δεν έτειναν στην ανατροπή του πολιτεύματος. Οι περισσότεροι καταδικάστηκαν σε ποινές φυλάκισης και βρίσκονται στις φυλακές Κορυδαλλού.

Το Δεκέμβριο του 2005 άρχισε στο Πενταμελές Εφετείο η δίκη σε δεύτερο βαθμό των μελών της οργάνωσης, η οποία ολοκληρώθηκε ενάμισι χρόνο και 250 συνεδριάσεις μετά, στις 14 Μαΐου 2007. Η απόφαση μείωσε ελαφρά -αν και όχι ουσιαστικά- τις πρωτόδικες ποινές των κατηγορουμένων¹.

5. ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΛΑΪΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ (Ε.Λ.Α)

Ο Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας εμφανίζεται το 1974 και για περισσότερο από δύο δεκαετίες θα σημαδέψει με την δράση του την πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου. Ο Ε.Λ.Α. πολλές φορές κατά τη διάρκεια της δράσης του θα χαρακτηριστεί η μητέρα των οργανώσεων αυτών στην Ελλάδα.

Κατά καιρούς είχαν δει το φως της επικαιρότητας δημοσιεύματα που συνέδεαν τον Ε.Λ.Α. με οργανώσεις όπως ο “Λαϊκός Αγώνας”, ο “Λαϊκός Επαναστατικός Αγώνας”, η “Κόκκινη Πρωτοβουλία”, “Ομάδες Λαϊκής Αντίστασης”, “Αυτόνομοι Πυρήνες”, “Ε.Ο. Οκτώβρης ’80”, “Επαναστατική Ομάδα Χρ. Κασσίμης”, “Ομάδα Επαναστατικής Λαϊκής Αλληλεγγύης”, “Ιούνης 78”, “Ε.Ο. 1η Μάη” και η αλήθεια είναι με το πέρασμα των χρόνων η ίδια η οργάνωση αυτή που αποκάλυψε μέσω των προκηρύξεών της τις στενές σχέσεις της με άλλες ομάδες ένοπλης πάλης. Προχώρησε από κοινού σε χτυπήματα με την οργάνωση Διεθνιστική Αλληλεγγύη και θα αφομοίωνε από το 1990 την 1η Μάη (...)

Η πρώτη ενέργεια του Ε.Λ.Α. πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1975 όταν με τη χρήση εμπρηστικών βομβών παραδόθηκαν στις φλόγες 8 αμερικάνικα αυτοκίνητα στην Ελευσίνα. Ο αντιαμερικανισμός ήταν κυρίαρχο στοιχείο της ιδεολογίας και της ρητορείας του Ε.Λ.Α.. (...) Στις 31 Ιανουαρίου 1979 δολοφονήθηκε ο αρχιβασιανιστής της χούντας Πέτρος Μπάμπαλης και την ευθύνη ανέλαβε η οργάνωση Ιούνης ’78. Έξι χρόνια μετά, το 1985, ο Ε.Λ.Α. υιοθέτησε το χτύπημα και την οργάνωση ολόκληρη. (...) Τον Οκτώβρη του 1977, στις φυλακές Στανχάιμ της Στουγγάρδης βρέθηκαν νεκροί στο κελί τους ο Αντρέας Μπάαντερ και οι κρατούμενοι σύντροφοί του, μέλη όλοι της RAF. Η “αυτοκτονίες” αμφισβητήθηκαν έντονα από τα μέλη του κόκκινου στρατού και

¹ Βικιπαίδεια, 2008

απάντησαν εκτελώντας τον βιομήχανο Χανς Μάρτιν Σλέγιερ, πρόεδρο των Γερμανών εργοδοτών. Στις 19 Οκτώβρη, μια μόλις μέρα μετά την εκτέλεση του Σλέγιερ στην προσπάθεια Ελλήνων ανταρτών του Ε.Λ.Α. να χτυπήσουν Γερμανική επιχείρηση γίνεται συμπλοκή έξω από το εργοστάσιο της AEG στο Ρέντη μεταξύ αστυνομικών και τεσσάρων αγνώστων. Σ' αυτήν χάνει τη ζωή του ο Χρήστος Κασσίμης, μέλος κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του κινήματος της 20 Οκτώβρη. Οι ακριβείς συνθήκες του θανάτου του δεν θα γίνουν ποτέ γνωστές. (...) Το 1983 πραγματοποιήθηκε από μέλη της οργάνωσης εντυπωσιακό χτύπημα εναντίον του Σαουδάραβα πρεσβευτή, όπου είναι η πρώτη φορά που στην Ελλάδα χρησιμοποιήθηκε τηλεχειριστήριο σε έκρηξη βόμβας. (...) Στις 15 Μαΐου σκοτώθηκε σε συμπλοκή στο Γκύζη ο Χρήστος Τσουτσουβής, ο οποίος ήταν ενεργό μέλος του Ε.Λ.Α. από το 1976 έως και το 1980, οπότε και αποχώρησε λόγω ιδεολογικών και επιχειρησιακών διαφωνιών. Στις 23 Ιανουαρίου 1989 οργάνωση 1η Μάη δολοφόνησε τον εισαγγελέα Αναστάσιο Βενάρδο, αφού δύο χρόνια πριν είχε αποπειραθεί να δολοφονήσει αυτόνομα τον τότε πρόεδρο της ΓΣΕΕ Γιώργο Ραυτόπουλο. Θεωρείται ότι την περίοδο εκείνη ο Ε.Λ.Α. ήθελε να περάσει στην πρακτική της 17N με "γέφυρα» την 1η Μάη, η οποία απορροφάται επίσημα από τον ΕΛΑ το 1990. Τον Σεπτέμβριο του 1994 1η Μάη και Ε.Λ.Α. ανέλαβαν από κοινού την ευθύνη για την επίθεση σε λεωφορείο της αστυνομίας με απολογισμό έναν νεκρό και αρκετούς τραυματίες.

Ο Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας ανακοίνωσε την παύση των επιχειρήσεών του τον Ιανουάριο του 1995. Κατά τη διάρκεια της δράσης του είχε αναλάβει την ευθύνη για την τοποθέτηση περίπου 260 βομβών. Οι 200 από τις 260 επιθέσεις της 20ετίας πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από το 1975 έως τον Απρίλιο του 1990, οπότε προκύπτει η ενσωμάτωση της οργάνωσης 1η Μάη. Από τις 200 παραπάνω επιθέσεις, οι 130 έγιναν με εκρηκτικές βόμβες και οι 70 με εμπρηστικές. Στο στόχαστρο του μπήκαν δημόσια κτίρια, υποδομές επιχειρήσεων, υπουργεία, αστυνομικά τμήματα, κινηματογράφοι, πλαζ του Ε.Ο.Τ., ιδιωτικά αυτοκίνητα, λεωφορεία αστικά και επαγγελματικά, ακόμη και δύο βυτιοφόρα εκκενώσεως βόθρων. Περίπου 80 από τα 200 παραπάνω χτυπήματα έγιναν εναντίον στόχων αμερικανικού ενδιαφέροντος και τρία εναντίον στόχων που συνδέονταν με το Ισραήλ.

Επίσης, ο Ε.Λ.Α. χρησιμοποιούσε βόμβες για να παρεμβαίνει στις πολιτικοοικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, ενώ η 17N προσωποποιούσε το στόχο σκοτώνοντας ή τραυματίζοντάς τον στα πόδια. Η δράση του Ε.Λ.Α. χαρακτηρίζεται επίσης από την έντονη παρέμβαση στους χώρους δουλειάς και στις γειτονιές της Αθήνας

και της Θεσσαλονίκης. Διαθέτει ακόμα παρουσία σε απεργίες και σε βίαιες διεκδικητικές συγκεντρώσεις.

Ο Ε.Λ.Α. αποτέλεσε την μαζικότερη μεταπολιτευτικά οργάνωση ένοπλης πάλης. Υπολογίζεται ότι από τις γραμμές του πέρασαν δεκάδες ίσως και εκατοντάδες άτομα τη δεκαετία του '80, ενώ χαρακτηριστικό της οργάνωσής είναι οι πληροφορίες που κάνουν λόγω ακόμη και για διοργάνωση συνεδρίων ή ανοιχτών συνελεύσεων από τα μέλη του .(...)

Το τέλος της δράσης του Ε.Λ.Α. σε αντίθεση με αυτό της 17 Νοέμβρη έρχεται έπειτα απ' τη λήψη απ' τα μέλη της σαφούς πολιτικής απόφασης και όχι εξαιτίας της εξάρθρωσης της οργάνωσης.

Από το 2001 ο Ε.Λ.Α. δεν συμπεριλαμβάνεται από τις ευρωπαϊκές και αμερικανικές αρχές στον κατάλογο των ενεργών τρομοκρατικών οργανώσεων.

Το 2003 συλλαμβάνονται και παραπέμπονται σε δίκη για τη συμμετοχή τους στον Ε.Λ.Α. οι Αγγελέτος Κανάς, Μιχάλης Κασσίμης, Κώστας Αγαπίου, Χρίστος Τσιγαρίδας, Ειρήνη Αθανασάκη και Γιάννης Σερίφης¹.

6. Ε.Λ.Α. - 17Ν: ΚΟΙΝΗ ΑΦΕΤΗΡΙΑ, ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

‘Οι δύο οργανώσεις κυριάρχησαν στην ελληνική τρομοκρατία αλλά, παρά την κοινή αφετηρία και ουσιαστικά την κοινή προέλευση των ιστορικών τους ηγεσιών, πολλά τις χάρισαν στη συνέχεια.

Η ΑΦΕΤΗΡΙΑ

Προηγήθηκε ο ΕΛΑ - εντυπωσίασε η 17Ν

Ο Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας, μια οργάνωση με έντονη αντιαμερικανική χροιά, σε απόλυτη συμφωνία με το κλίμα που επικρατούσε εκείνη την εποχή, με τα χτυπήματά του να έχουν έντονα συμβολικό χαρακτήρα, αρχίζει να απασχολεί τις αρχές τον Απρίλιο του 1975.

Ωστόσο, στο τέλος της ίδιας χρονιάς (1975), η 17 Νοέμβρη έρχεται με εντυπωσιακό τρόπο στο προσκήνιο με τη δολοφονία Γουέλς.

¹ casusbelli-belanne, 2007

Η ΔΟΜΗ

Μεγάλες αποστάσεις στον τρόπο λήψης αποφάσεων

Οι δύο οργανώσεις, σύμφωνα με την εικόνα που έχουν οι διωκτικές αρχές, παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές και στη δομή τους: έντονα μιλιταριστικά στοιχεία στη 17 Νοέμβρη, που λειτουργεί ως κλειστή ομάδα με τον «Λάμπρο» όχι μόνο να δίνει τις εντολές αλλά ουσιαστικά να επιλέγει τους στόχους – θύματα, όπου αυτό χαρακτηριστικά φαίνεται από τις απολογίες των υποδίκων, που υποστηρίζουν ότι μάθαιναν ποιον δολοφόνησαν από τις εφημερίδες την επόμενη ημέρα. Ο μόνος που φαίνεται να γνωρίζει περισσότερα, κάθε φορά, είναι ο Κουφοντίνας, ο οποίος αποτελεί τον σύνδεσμο ανάμεσα στον καθοδηγητικό πυρήνα (τον Γιωτόπουλο) και στον επιχειρησιακό τομέα της τρομοκρατικής οργάνωσης.

Για τον Ε.Λ.Α. όμως, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Η δομή της οργάνωσης, αν και τηρούνται οι αρχές του συνωμοτισμού για την ασφάλεια των μελών του, είναι σαφώς πιο «δημοκρατική»: υπάρχει το Επαναστατικό Συμβούλιο, που συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα, σε διαφορετικά σημεία κάθε φορά, ενώ οι διαφωνίες, που δεν ήταν λίγες στους κόλπους του, εκφράστηκαν και με τη συγκρότηση μικρότερων ομάδων – παραφυάδων, οι οποίες αναλαμβάνουν την ευθύνη για συγκεκριμένα χτυπήματα και στη συνέχεια επιστρέφουν και πάλι στους κόλπους της μητρικής οργάνωσης.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το σαρανταπεντάρι κόντρα στις βόμβες

Η επιλογή των στόχων είναι ένα από τα βασικά σημεία που διαφοροποίησαν στην πορεία τους τις δύο οργανώσεις: κτίρια και εγκαταστάσεις προτιμά ο ΕΛΑ, ανθρώπινους στόχους η 17 Νοέμβρη. Ακόμη και την περίοδο μετά το '90, όταν η 17Ν έχει «απαλλοτριώσει» τις ρουκέτες, οι δολοφονίες συνεχίζονται ανάμεσα στα συμβολικά χτυπήματα: Εφορίες, πρεσβείες και πρεσβευτικές κατοικίες.

«Σφραγίδα» για τη 17 Νοέμβρη γίνεται το σαρανταπεντάρι. Οι βόμβες και οι εκρηκτικοί μηχανισμοί είναι ο κύριος – σχεδόν αποκλειστικός – τρόπος δράσης του ΕΛΑ. Η οργάνωση, μάλιστα, ήδη από το 1983 χτυπά με τηλεχειριζόμενο εκρηκτικό μηχανισμό. Τηλεχειριζόμενος «τεχνολογικά προηγμένος» είναι και ο μηχανισμός που τοποθετούν τα μέλη του ΕΛΑ στον Περισσό τον Σεπτέμβριο του 1994, όπου και δολοφονείται ο αστυνομικός Απόστολος Βέλλιος.

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Διαφορές σε πολιτική συνείδηση και μόρφωση

Η ανθρωπογεωγραφία των δύο οργανώσεων, όπως διαμορφώνεται από τις συλλήψεις που έχουν γίνει τόσο για συμμετοχή στη μία όσο και στην άλλη οργάνωση, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφού διαπιστώνεται σχετικά εύκολα μια ουσιώδης διαφορά: στη 17 Νοέμβρη, αν εξαιρέσει κανείς τον Γιωτόπουλο, τον Ψαραδέλλη, τον Παπαναστασίου, ίσως και τον Κουφοντίνα, οι κατηγορούμενοι είναι άτομα χωρίς ιδιαίτερο μορφωτικό επίπεδο και χωρίς ιδιαίτερη πολιτική συνείδηση. Ενεργούν κατόπιν των εντολών που δέχονται από τον «καθοδηγητή», χωρίς πολλές ερωτήσεις. Όσο εύκολα οργανώνουν και εκτελούν ένα σχέδιο δολοφονίας, εξίσου εύκολα τοποθετούν μια βόμβα ή, ακόμη περισσότερο, δρουν στα όρια του κοινού ποινικού δικαίου, διαπράττοντας ληστείες. Η δράση της οργάνωσης ουσιαστικά «χρηματοδοτεί» τα μέλη της, ενώ καλύπτει και τις οικονομικές τους ανάγκες.

Στον Ε.Λ.Α. τα πράγματα είναι διαφορετικά, το μορφωτικό επίπεδο των μελών του είναι σαφώς υψηλότερο, ενώ οι ίδιοι είναι πρόσωπα με βαθιά πολιτική συνείδηση. Το βιοποριστικό πρόβλημα όλων είναι λυμένο από την επαγγελματική τους δραστηριότητα και καμία ενέργεια δεν έχει στόχο την απόκτηση χρημάτων. Οι «απαλλοτριώσεις», είτε πρόκειται για όπλα είτε για χρήματα, δεν είναι πρακτική και αντίληψη του Ε.Λ.Α.¹

¹ Ηρειώτου, 2003

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I V

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ

1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Η χώρα μας, κινούμενη στο πλαίσιο της διεθνούς και ευρωπαϊκής συντονισμένης προσπάθειας για την καταπολέμηση της νέας αυτής απειλής που συνιστά η τρομοκρατία, έχει επικυρώσει και τις δώδεκα Διεθνείς Συμβάσεις κατά της τρομοκρατίας που έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε., ενώ έχει υπογράψει, τον Σεπτέμβριο του 2005, τη Διεθνή Σύμβαση για την καταπολέμηση της πυρηνικής τρομοκρατίας.

Δρα επίσης, βάσει των σχετικών δεσμεύσεων της ως Κράτος – Μέλος της Ε.Ε. και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα τόσο για την καταπολέμηση της εκδήλωσης τρομοκρατίας, όσο και των αιτιών της.

Ταυτόχρονα, λαμβάνονται μέτρα τόσο για την πρόληψη τρομοκρατικών επιθέσεων (με συνοριακό έλεγχο – εντοπισμό πλαστών εγγράφων, αντιμετώπιση ξεπλύματος χρήματος και πάγωμα χρηματικών ποσών προορισμένων για χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών και ανάπτυξη του διαπολιτισμικού διαλόγου), όσο και για την αντιμετώπισή της στην περίπτωση που οι προσπάθειες για αποτροπή δεν επαρκέσουν. Πιο συγκεκριμένα εφαρμόζονται οι παρακάτω μεταρρυθμίσεις:

1. **Νομικές – Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις:** Προκειμένου να εφαρμοστεί η απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας 1373 (2001), αλλά και οι σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα προβαίνει στην ενίσχυση και την προσαρμογή της εσωτερικής νομοθεσίας καθώς και σε διοικητικές μεταρρυθμίσεις.
2. **Σχεδιασμός για την προστασία και ανασυγκρότηση των ευάλωτων στόχων:** Σύμφωνα με το γενικό πλάνο πολιτικής προστασίας, στα αρμόδια Υπουργεία και στις συναρμόδιες κυβερνητικές Αρχές, ανατίθεται η διαμόρφωση σχεδίων για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης καθώς και η προστασία ευάλωτων στόχων με τη λήψη σε εθνικό επίπεδο.
3. **Συνοριακός έλεγχος – εντοπισμός πλαστών εγγράφων:** Η Ελλάδα έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη διεξαγωγή ελέγχου στα σύνορά της, καταβάλλοντας

ιδιαίτερη προσοχή στους αιτούντες άσυλο, στους πρόσφυγες αλλά και σε όσους προέρχονται από χώρες που υποστηρίζουν τρομοκρατικές δράσεις ή που παρέχουν άσυλο σε ύποπτους για αυτές δράσεις.

4. **Τομέας καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και του ξεπλύματος του μαύρου χρήματος:** Η Ελλάδα δεσμευόμενη από τους κανονισμούς της Ε.Ε. σχετικά με τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών και συναφών δράσεων και το καθεστώς της Financial Action Task Force (FATF) έχει προβεί στην τροποποίηση του Ελληνικού Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, στην προσαρμογή της Απόφασης Πλαισίου του Συμβουλίου Δικαστικών Υποθέσεων και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε., έχει υιοθετήσει στην εσωτερική νομοθεσία της τις οκτώ ειδικές συστάσεις της FAFT και έχει ψηφίσει Νόμο για την πρόληψη και καταστολή της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
5. **Ελλάδα και προσπάθειες διεθνούς περιφερειακής και υποπεριφερειακής συνεργασίας:** Βασικός άξονας της πολιτικής της Ελλάδας είναι η προσήλωσή της στην προάσπιση της ασφάλειας των πολιτών με παράλληλη διασφάλιση των ατομικών ελευθεριών των ατομικών ελευθεριών. Παράλληλα, η χώρα μας υπογραμμίζει ιδιαίτερος την ανάγκη για ανάπτυξη και εφαρμογή μιας άμεσης, συνεκτικής και συνολικής αντιτρομοκρατικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα σε συνεργασία με άλλα Κράτη συμβάλλει στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή μέτρων καταπολέμησης της τρομοκρατίας καθώς και στις προσπάθειες πρόληψής της, μετέχοντας:
 - α. Σε μηχανισμούς σχεδιασμού επιχειρήσεων και ανταλλαγής πληροφοριών της Ε.Ε. και άλλων περιφερειακών οργανισμών μέσω υπογραφής διμερών και πολυμερών συμφωνιών.
 - β. Στη διαμόρφωση και υιοθέτηση του Γενικού Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε., των σχετικών αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στην αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.
 - γ. Στις προσπάθειες που καταβάλλονται προκειμένου οι Διεθνείς Συμβάσεις για την τρομοκρατία να επικυρωθούν και να τύχουν πλήρους εφαρμογής από το σύνολο των Κρατών.

- δ. Στην ενίσχυση του διαπολιτισμικού διαλόγου για την κατάργηση στερεοτύπων του παρελθόντος και προκαταλήψεων.
- ε. Στην υποστήριξη και πλήρη συμμετοχή στις δραστηριότητες της Πρωτοβουλίας Ασφαλείας κατά της Διασποράς των Όπλων Μαζικής Καταστροφής.

2. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

‘Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασιζόμενη στις οικουμενικές αρχές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καταδικάζει την τρομοκρατία ως απειλή για τη δημοκρατία, την ελεύθερη άσκηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως τα άρθρα 15 και 34 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο:

1. Κατά την έκτακτη σύνοδό του στις 21 Σεπτεμβρίου 2001, δήλωσε πως η τρομοκρατία είναι πραγματική πρόκληση για ολόκληρο τον κόσμο και για την Ευρώπη και ότι η καταπολέμησή της αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Ε.Ε.
2. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2001, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε την απόφαση 1373 (2001), με την οποία επιβεβαιώνονται ότι οι τρομοκρατικές πράξεις αποτελούν απειλή για την ειρήνη και την ασφάλεια, καθορίζονται μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και ιδιαίτερα για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της παροχής ασφαλών καταφυγίων στους τρομοκράτες.
3. Στις 8 Οκτωβρίου 2001, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε την αταλάντευτη απόφαση της Ε.Ε. και των κρατών μελών της να συμμετάσχουν, όσο μπορούν και με συντονισμένο τρόπο, στον παγκόσμιο συνασπισμό κατά της τρομοκρατίας, υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών.
4. Στις 19 Οκτωβρίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε πως θα ενισχύσει τη συνεργασία του για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, με την ενίσχυση της συνεργασίας των επιχειρησιακών υπηρεσιών στις οποίες έχει ανατεθεί η

καταπολέμηση της τρομοκρατίας και συγκεκριμένα στη Europol και στη Eurojust.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Λαμβάνονται μέτρα για την καταστολή κάθε μορφής υποστήριξης, ενεργητικής ή παθητικής, σε οντότητες ή πρόσωπα που συμμετέχουν σε τρομοκρατικές πράξεις, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την καταστολή της στρατολόγησης μελών τρομοκρατικών ομάδων και για την εξάλειψη του εφοδιασμού των τρομοκρατών με όπλα.
2. Λαμβάνονται μέτρα για να παρεμποδιστεί η διάπραξη τρομοκρατικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής έγκαιρης προειδοποίησης μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κρατών μελών και τρίτων κρατών, με ανταλλαγή πληροφοριών.
3. Δεν παρέχεται ασφαλές καταφύγιο σε όσους χρηματοδοτούν, σχεδιάζουν, υποστηρίζουν ή διαπράττουν τρομοκρατικές πράξεις ή παρέχουν ασφαλή καταφύγια.
4. Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη χρηματοδότηση, το σχεδιασμό, την προετοιμασία ή τη διάπραξη τρομοκρατικών πράξεων ή την υποστήριξη των εν λόγω πράξεων προσάγονται στη δικαιοσύνη (οι τρομοκρατικές αυτές πράξεις ορίζονται ως σοβαρά ποινικά αδικήματα).
5. Οι κινήσεις των τρομοκρατών ή των τρομοκρατικών ομάδων παρεμποδίζονται με αποτελεσματικούς συνοριακούς ελέγχους και ελέγχους για την έκδοση εγγράφων ταυτότητας και διαβατηρίων, και βάση μέτρων για την πρόληψη της πλαστογραφίας, της παραποίησης ή της δόλιας χρήσης εγγράφων ταυτότητας και διαβατηρίων.
6. Λαμβάνονται μέτρα για την ενίσχυση και επιτάχυνση της ανταλλαγής επιχειρησιακών πληροφοριών, ιδιαίτερα όσον αφορά δράσεις, ή κινήσεις τρομοκρατών ή δικτύων τρομοκρατών, παραχάραξη ή πλαστογράφηση ταξιδιωτικών εγγράφων, λαθρεμπόριο όπλων, εκρηκτικών ή ευαίσθητων υλικών, χρήση των τεχνολογιών επικοινωνίας από τρομοκρατικές ομάδες και την απειλή που αντιπροσωπεύει η κατοχή όπλων μαζικής καταστροφής από τρομοκρατικές ομάδες.
7. Ανταλλάσσονται πληροφορίες μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών σύμφωνα με το διεθνές και το εθνικό δίκαιο και ενισχύεται η συνεργασία όσον αφορά διοικητικά και δικαστικά θέματα για την πρόληψη της διάπραξης τρομοκρατικών πράξεων.

8. Λαμβάνονται τα ενδεδειγμένα μέτρα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εθνικού και διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών κανόνων για τα δικαιώματα του ανθρώπου, πριν από τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι ο αιτών άσυλο δεν σχεδίασε, διευκόλυνε ή συμμετείχε στη διάπραξη τρομοκρατικών πράξεων¹.

¹ Κοινή θέση του Συμβουλίου, 27 Δεκεμβρίου 2001 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, 2001/930/ΚΕΠΠΑ, Επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ως απόρροια των όσων αναφέρθηκαν συμπεραίνουμε, πως η τρομοκρατία είναι ένα φαινόμενο που εντάσσεται στο γενικότερο κοινωνικό πρόβλημα της βίας και το οποίο έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις. Ένα φαινόμενο θλιβερό, που κανένα κράτος έως τώρα δεν έχει καταφέρει να το εξουδετερώσει εντελώς, μέχρι σήμερα.

Η τρομοκρατία πλήττει θεμελιώδεις ελευθερίες και επιδιώκει να υπονομεύσει την ίδια τη δημοκρατία με βίαια μέσα δημιουργώντας ένα κλίμα το οποίο στερεί από τους πολίτες το δικαίωμα της χωρίς φόβο διαβίωσης.

Οι τρομοκρατικές ενέργειες, ανεξαρτήτως φύσεως, αντιπροσωπεύουν στην ουσία μια άμεση επίθεση κατά των δικαιωμάτων και των ελευθεριών της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.

Οι τρομοκρατικές δραστηριότητες αποτελούν απειλή για την κρατική ασφάλεια, επιζητούν να αποσταθεροποιήσουν κυβερνήσεις, υπονομεύουν την κοινωνία των πολιτών και έχουν δυσμενείς συνέπειες στην ανάπτυξη του κράτους.

Το φαινόμενο της τρομοκρατίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο αποτελεί μια μόνιμη απειλή για τη δημοκρατία, την ελεύθερη άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Για τους λόγους αυτούς όλες οι τρομοκρατικές ενέργειες, μέθοδοι και πρακτικές σε όλες τις μορφές και τις εκδηλώσεις τους, από όπου και από όποιον και αν προέρχονται πρέπει να καταδικάζονται παντελώς. Απέναντι σε αυτή τη μαζική εγκληματική ενέργεια έχουμε όλοι το καθήκον να αντισταθούμε.

Καταρχήν, δεν απαιτούνται αποφάσεις και ενέργειες “εν θερμώ” και βασική προϋπόθεση στον αντιτρομοκρατικό αγώνα είναι η παγκόσμια κινητοποίηση, η ενίσχυση της διατλαντικής συνεργασίας και θέσπισης μιας κοινής πολιτικής με ελεγχόμενη διεθνή συνεργασία για την καταπολέμησή της.

Ουσιαστικό ρόλο για τη νίκη επί της τρομοκρατίας παίζει η οικονομική και πολιτιστική προώθηση των τρίτων χωρών, γιατί μέσα από τη φτώχεια και την υπανάπτυξη οι λαοί γίνονται ευκολότερα θύματα και υποχείρια των διαφόρων τρομοκρατικών οργανώσεων. Επίσης, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη μείωση ή και τη διάλυση των ακραίων εθνικιστικών οργανώσεων που έρχονται σε αντίθεση με τις δημοκρατικές αρχές και υποκινούν την εχθρότητα και το φυλετικό μίσος.

Επιπλέον, η προσπάθεια για την πάταξη της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας αποτελεί έναν από τους πλέον κύριους τομείς στους οποίους οφείλουν να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους οι διωκτικές Αρχές. Οι έρευνες των αρμοδίων Αρχών θα πρέπει να επικεντρώνονται στο πάγωμα ύποπτων λογαριασμών, στη διεύρυνση στοιχείων ταυτότητας ύποπτων ατόμων και ταυτοποίηση τους, στις συναλλαγές που είναι ασύμβατες με προηγούμενες αναλήψεις και καταθέσεις, στις συναλλαγές ιδιαίτερα μεγάλων ποσών που κατευθύνονται σε πρόσωπα που είναι ύποπτα για εγκληματικές δραστηριότητες, ή σε χώρες που φέρονται να στηρίζουν την τρομοκρατία. Ακόμα, ο ρόλος των Υπηρεσιών Πληροφοριών στην κατεύθυνση της πάταξης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι αρκετά σημαντικός γιατί αποβλέπει στη συλλογή στοιχείων για πρόσωπα ή οργανώσεις. Το σημαντικότερο στοιχείο που απαιτείται είναι η συνεργασία των Υπηρεσιών Πληροφοριών με τις Τράπεζες για την παροχή στοιχείων και παράλληλα με την Αστυνομία προκειμένου να δημιουργούνται βάσεις δεδομένων για ύποπτες συναλλαγές, μεταφορές μετρητών και άλλων σχετικών στοιχείων.

Μιας και η εποχή την οποία διανύουμε χαρακτηρίζεται από την έκρηξη των υπολογιστικών και πληροφοριακών συστημάτων οι πολέμοι της τρομοκρατίας θα πρέπει να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες του διαδικτύου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και να βελτιώσουν την προστασία των ευάλωτων στόχων των τρομοκρατών εμποδίζοντας την απόκτηση όπλων ή ακόμα και την απόκτηση πυρηνικών, βιολογικών ή χημικών υλικών από τους τρομοκράτες.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να υπάρχει έλεγχος των Μ.Μ.Ε. χωρίς όμως την παραβίαση του δικαιώματος της ελευθεροτυπίας, καθώς η χρήση τους επικουρεί στη διατήρηση των επικοινωνιών για επίδοξους τρομοκράτες, οι οποίοι με ασφάλεια και με ταχύτητα, χωρίς προσωπική επαφή μπορούν να εκπαιδεύσουν και να φανατίσουν νέους μέσω των τρομοκρατικών πράξεων τους.

Καθώς πιστεύεται πως η μετανάστευση αποτελεί προϋπόθεση για τη διεξαγωγή ή την προετοιμασία των τρομοκρατικών επιθέσεων, ο αποτελεσματικός έλεγχος από τις αρμόδιες Εθνικές Αρχές για τη μετανάστευση μπορεί να υποβοηθήσει στις προσπάθειες μείωσης της απειλής που προέρχεται από την τρομοκρατία. Πρέπει ακόμα, να υπάρχει αποτελεσματικός έλεγχος από τις αρμόδιες αρχές που ασχολούνται με τους μετανάστες, ώστε να μειωθεί η απειλή που προέρχεται από αυτούς.

Καίριο ρόλο θα μπορούσαν να παίξουν και οι Μ.Κ.Ο. προβάλλοντας τις αξίες της ελευθερίας, της αλληλοκατανόησης και της έλλογης θρησκευτικής πίστης μέσα από το διάλογο.

Κατά συνέπεια, η παγκόσμια συνεργασία, η διεθνής καταδίκη, η πολιτιστική προώθηση των υπανάπτυκτων χωρών, η καταπολέμηση του φυλετικού και θρησκευτικού μίσους, η πάταξη της κρυφής χρηματοδότησης, η συνεργασία με τα Μ.Μ.Ε., η αύξηση των μέτρων και των μέσων ασφάλειας και η κοινωνική αποδοχή στην εσωτερική έννομη τάξη είναι οι αναγκαίες και βασικές προϋποθέσεις για την καταπολέμηση του φαινιμένου της τρομοκρατίας και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι: *Η ασφάλεια από μόνη της δεν είναι τίποτα, χωρίς αυτήν όμως δεν γίνεται τίποτα.*-

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημητρίου, Σ. (2003). Μορφές βίας . Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.
- Μπόση, Μ. (1996). Ελλάδα και Τρομοκρατία, Εθνικές και διεθνείς διαστάσεις. Αθήνα – Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκουλα.
- Ναπολεόνι, Λ. (2003). Οικονομία του τρόμου, ο Νέος Ιερός Πόλεμος. Αθήνα: Εκδόσεις Σύγχρονοι Ορίζοντες.
- Στυλιανέας, Χ. (1993). Το Κοινωνικό Πρόβλημα της Τρομοκρατίας και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αθήνα – Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκουλα.
- Τσουραμάνης, Χ. (1983). Το έγκλημα στην εποχή μας. Αθήνα: Εκδόσεις Σιδηροκαστρίτη.
- Τσουραμάνης, Χ. (2003). Σύγχρονα Κοινωνικά Προβλήματα. Η Ελληνική πραγματικότητα. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Υπερλεξικό της Νεοελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Εκδόσεις Παγουλάτου.

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- [http://www.2005.gr](#), Αγγελόπουλος, Β. (2005). Τρομοκρατία και Τρομοκράτες.
- [http://www.2005.gr](#), Αδαλής, Γ. (2001). Αλ Κάιντα (Al Qaeda) και το «Διεθνές Ισλαμικό Μέτωπο για την καταστροφή των Εβραίων και των Σταυροφόρων».
- [http://www.2005.gr](#), Βουτυράκης, Μ. (2005). ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ μέρος 1^ο.Μια ιστορική προσέγγιση του φαινομένου.
- [http://el.wikipedia.org](#), Ελεύθερη Εγκυκλοπαίδεια Βικιπαίδεια. .
- [http://www.2005.gr](#), Η δομή και ο τρόπος λήψης των αποφάσεων (2002).
- [http://www.2005.gr](#), Η δράση της 17 Νοέμβρη (2003).
- [http://www.2005.gr](#), Η δράση του Ε.Λ.Α τη δεκαετία του '80 (2007).
- [http://www.2005.gr](#), Ηρειώτου, Μ. (2003). ΕΛΑ - 17N: Κοινή αφετηρία, διαφορετική πορεία.

- [http://www.escp.edu.gr](#), Κρυστάλλης, Δ. (2001). Πίσω από τη μάσκα.
- [http://www.escp.edu.gr](#), Λάγγαρης, Π. (2001). Η Διεθνής Τρομοκρατία, ο Μπιν Λάντεν και το πολυεθνικό ισλαμικό τρομοκρατικό διαδίκτυο.
- [http://www.escp.edu.gr](#), Μπότση, Μ. (2001). Η ηλεκτρονική διάσταση της «ασύμμετρης» απειλής.
- [http://www.escp.edu.gr](#), Παπανικολάου, Ν. (2001). Το πρόβλημα της Διεθνούς Τρομοκρατίας (Ισλαμική Τρομοκρατία).
- [http://www.escp.edu.gr](#), Φοιτητές Νομικής, (2005). Διεθνής Τρομοκρατία – Πόλεμος στο Αφγανιστάν.
- [http://www.escp.edu.gr](#), Χαουάλα εναντίον τρομοκρατίας. Το σύστημα απειλείται από τις προσπάθειες που γίνονται, με στόχο την αποκοπή των τρομοκρατών από τις πηγές χρηματοδότησής τους (2001).
- [http://www.escp.edu.gr](#), Hawala, το σύστημα του Μπιν Λάντεν (2007).
- [http://www.escp.edu.gr](#), 11^η Σεπτεμβρίου 2001 (2002).